

39 let
z vami

ŠTEVERJANSKI VESTNIK

vaške novice

OPREMELI: ČLANI DRUŠTVA - F.B. SEDEJ -
UREDILI: MARIAN DRUFOVKA (glavni urednik),
MARTINA VALENTINČIČ, EVELIN BULFONI, ERIKA DORNIK,
KATJA IN NILOV DOHNI, JASMIN KOVČ, MARTINA MARAZ,
EDI HLEDE (odgovorni uredniki) - Lasten tisk

Poste Italiane SpA - Spedizione in abbonamento Postale -
70% - DCB / Gorizia

Števerjan, April - Junij 2007

April - Giugno 2007

Leto XXXIX

Nr. 2

Štev. 2

Idrjski cerkveni pevci navdušili Števerjance

S Kantato že drugič med Slovence v Italiji

Mešani pevski zbor idrjske župnije pod vodstvom Stanke Močnik in Elizabete Lampe za števerjanski praznik odpel Tomčevo kantato Marija, Kraljica Slovencev, obogateno s slikovnimi, govornimi in solističnimi nastopi

ŠTEVERJAN - Cerkveni pevski zbori imajo v slovenskih deželah večstoletno tradicijo. Že Primož Trubar je zapisal prve cerkvene pesmi. Pred davnimi časi čitalništva, ko še ni bilo "prosvetnih" pevskih zborov in so za petje skrbeli zgolj fantje na vasi ali dekleta na preji, je Cerkev že razpolagala z organisti in pevci, ki so poleg sodelovanja pri bogoslužju opravili temeljno delo za razvoj slovenskega zborovskega petja. Cerkveni pevci, ki so bili po navadi tudi pevci v drugih zborih, so zlasti v časih fašistične vladavine pod Italijo na Primorskem veliko pripomogli, da se je tako močno ohranila slovenska narodna zavest na slovenskem zahodu.

✦ **Tomaž Pavšič**
tomaž.pavsic@abc-merkur.si

Cerkveni zbori, ki imajo v primorskem zamejstvu celo dobro organizirano zvezo, so kar močni tudi na idrjskem in Cerkljanskem, še zlasti v Idrji, Črnem Vrhu, Godoviču in Zavrčju. Pohvalno je, da se poleg svojega namenskega bogoslužnega delovanja posvečajo tudi pevstvu naslop in so še postali naša pomembna pevka in kulturna zmogljivost, na katero moramo računati. Sicer pa je v predprejtem stoletju Idrja dala tudi (cerkvenega) skladatelja **Leopolda Cveka** (1814 - 1896), če že ne omenjamo tudi drugih, in utemeljitelja cecilijanskega pevskega gibanja, skladatelja in vzgojitelja glasbenikov **Emila Komela** in **Vinka Vodopivca** - **Danila Fajfja** (1840 - 1908), ki pa je v rodnem mestu preveč pozabljen, a ima spomenik v Srpencih.

In sedaj o koncertnem gostovanju Mešanega pevskega zbora idrjske župnije sv. Jožefa, delavca v Števerjanu (4. maja 2007). Dva imenitna praznika ima bližji Števerjan onstran meje: vseslovensko znan je Festival slovenske narodno zabavne glasbe v začetku Julija, velik odmev ima vsako leto tudi prvomajsko slavo, ki mi hitro sledi 4. maj, praznik farnega zaščitnika, patrona gasilcev, sv. Florijana, po katerem ima kraj svoje ime. Letos so prav za to priložnost prvi Števerjanci v svojo sredo povabili idrjske cerkvene pevce in pevke (nekateri člani nastopajo tudi v drugih idrjskih zborih). Z izvedbo oziroma predstavitev Kantate (za soliste,

zbor in orgle z recitalom) **Matiše Tomca Marija, Slovencev Kraljica** na besedilo m. **Elizabete Kremšar**, tudi v sliki in besedi, so idrjski pevci in drugi ustvarjalci bogate koncertnega večera navdušili številne poslušalce.

Čeprav je manjkalo nekaj teško pogreljivih pevec in pevk, je Tomčeva kantata stekla blagovžno in mogočno, enako seveda še oba druga dela s pesmimi (solistke in solisti), govornimi in slikovnimi vloži. To je bila tretja izvedba tega "Marijinega" koncerta s Tomčevo kantato. Idrjski pevci so jo bili prvič pripravili v lanskem misijonskem letu ob koncu idrjskega župnijskega festivala in za proslavo 15-letnice slovenske osamosvojitve ob dnevu državnosti. Bila je to skoraj edina večja proslava tega praznika v Idrji v zadnjih letih. V koncertni program je bil poleg kratkega, a imenito pripravljene "sprehoda" po glavnih slovenskih Marijinih božjepotnih svetiščih, posrečeno vključen praznični razmislek o zgodovinski poti slovenskega naroda do končne osamosvojitve, kar je tudi med čezmejnimi rojaki v Števerjanu sprožilo prvo navdušeno ploskanje v bogatem večeru.

Idrjski pevci z dirigentko **Stanko Močnik** in **Elizabeto Lampe** ter organistko **Metko Jereb** in solistkami in solisti pa še z vsemi drugimi programskimi sodelavci so morda še bolj sproščeno kot lani oktobra v Bazovici odpeli in odigrali svojo koncertno prireditev. Ob koncu jih je v Števerjanski cerkvi, ki je za to priložnost postala koncertna dvorana, pozdravil

domači župnik, idrjski rojak Anton Lazar. V svojem pomembnem pozdravnem nagovoru je omenil tudi nekaj zanimivih, sedaj že zgodovinskih podatkov o cerkvenem petju v Idrji in tistih, ki so ga vodili in pospeševali.

Gospod Lazar ~~še pred petdeset let~~ kot duhovnik deluje v zamejstvu in prav v Števerjanu, kjer je že 20 let, je nekoč pred njim več desetletij župnikoval Ciril Sedej, neka nadškofa Frančiška B. Sedeja, Ciril Sedej, ki se ga ljudje spominjajo kot očetovskega zaščitnika in narodnega branitelja, ima ob vходу v cerkev veliko spominsko ploščo, seveda v slovenščini. Tudi naš slavni cerkljanski rojak nadškof Sedej je bil srčno navezan na Števerjan, zato ni čudno, da v tej sončni briški vasi na griču deluje Slovensko katoliško prosvetno društvo z imenom F. B. Sedej, ki je skupaj s cerkvenim občestvom in z Združenjem cerkvenih pevskih zborov povabila medse idrjske pevce.

Ob družabnem srečanju po koncertu v društvenih prostorih, ki so se ga poleg predstavnikov domačega društva in župnika Lazarja udeležili tudi župan **Hadrjan Corsi** (Koršič), podžupan **Domink Humar**, predsednica ZSKD **Franka Padovan** in prvi podpredsednik Svetovnega slovenskega kongresa **Marijan Terpin**, so se zvrstile napitnice z zlahtno briško kapljico. Nazdravili so tudi dirigentki **Stanki** ob njenem življenjskem jubileju. Se dolgo so v gorški večer odmevale sproščeno zapete pesmi gostov in domačinov. Morda bomo Kantato še ponovno slišali v naših krajih?

MUČENEC SV. FLORIJAN

4. maja goduje zavetnik naše vasi sv. Florijan: te pomembne obletnice se je tudi letos na slovesen način spomnila števerjanska fara z mašo v nedeljo 6. maja. Praznično bogoslužje je na primeren način uvedel s kora cerkveni pevski zbor, s pesmijo Mučenec sveti Florijan; ta nas spominja na hrabro in Bogu zvesto življenje našega patrona, obenem pa vsebuje tudi upanje, da po svetnikovem zgledu tudi za nas zaplamtí ogenj božje ljubezni.

Lik in življenje sv. Florijana je v pridigi natančno orisal gospod župnik Anton Lazar; v časih ko je živel sveti Florijan so bile krščanske skupnosti še praganjane s strani rimskih cesarjev. Sv. Florijan se je vrnil v kraj kjer je deloval kot vojak prav ker je izvedel, da so prijeli in obsodili nekaj Kristjanov; ker jim je hotel stati ob strani in jim biti v pomoč, so tudi njega obsodili na smrt. Gospod župnik nam je še povedal, kaj pravi legenda o zadnjih trenutkih njegovoga življenja: Florjan je klečal na bregu in molil; nobeden izmed vojakov si ga ni upal potisniti v globoko vodo. Nenadoma se je prerinil do njega mlad človek in ga sunil, da se je zvrnil v reko. Ko se je ta nagnil prek ograje mostu, da bi videl utaplajočega se svetnika, je nenadoma oslepel. V okolici tega kraja, kjer naj bi bil njegov grob stoji danes veličasten avguštinski samostan.

Slovesno mašno bogoslužje, ki se ga je udeležilo lepo število vernikov, je s peto mašo in pesmimi spremljal zbor; na koncu so pevci zapeli še praznično Farni zavetnik.

Praznovanje ob godu farnega zavetnika pa se je nadaljevalo pod Borovci, kjer so člani društva Sedej poskrbeli za okusno kosilo in seveda prijetno družbo. Dan se je zaključil z udeležljivjo šmarnične pobožnosti, saj je maj tudi Marijin mesec.

MARTINA VALENTINČIČ

MARIJA, SLOVENCEV KRALJICA

Števerjan nosi ime po svojem zavetniku sv. Florijanu, mučencu, ki je živel v času, ko je bila krščanska vera še preganjana od Rimljanov; goduje 4. maja. Združenje cerkvenih pevskih zborov, župnija sv. Florijana in Marije pomočnice kristjanov in SKPD F.B. Sedej so prav na ta večer priredili v števerjanski farni cerkvi koncert v čast Mariji, naši Nebeški Materi.

Večer z naslovom Marija, Slovencev Kraljica, je pevsko oblikoval mešani pevski zbor župnije sv. Jožefa Delavca iz Idrije, pod vodstvom Stanke Močnik in Elizabete Lampe. Na orgle je igrala Metka Jereb, registrantka Nuša Kogej. Pevski spored je povezoval mladi Jure Cigale.

Osrednja točka večera je bil nagovor Francija Jereba, ki je poslušalce ubrano nagovoril. Povedal je nekaj misli o ljubezni do slovenske državnosti in o ljubezni do Matere božje. Obe ljubezni združujeta slovenski narod in se v življenju našega človeka stalno prepletata že od davnaj. Vse se je začelo nad Celovcem pri Gospej Sveti, z začetkom slovenske državnosti. Naj povemo, da so Idrijčani krstno izvedli slednji koncert lansko leto ob 15. obletnici slovenske samostojnosti.

Pevci so v uvodnem delu zapeli najlepše zborovske skladbe v čast Mariji, Kraljici narodov, Kraljici Slovencev. Sledil je recital Laure Podgornik in Andreja Albrehta z naslovom Marijina podoba na Slovenskem v sliki in besedi ter projekcija slik, v sklepnem delu pa so izvedli kantato Marija, Slovencev Kraljica. Delo je romarsko popotovanje po božjepotnih poteh od Brezji, mimo Svete gore, sv. Višarj, Ptujске gore, Gospe Svete, do Barbane. Kantato za soliste, zbor in orgle, ki je nastala pred natanko petdesetimi leti, je spisal Matija Tomc, besedilo pa Mati Elizabeta Kremžar. Poleg zbora so jo glasovno obarvali sopranistka Tanja Koder, altistka Mica Škoberne, tenorist Andrej Lazar in basist Tadej Rupnik.

Sledila je družabnost v spodnjih prostorih župnijskega doma, ob res prijetnem vzdušju je zadonela slovenska pesem. Števerjanci in idrijčani so navezali stike z obljubo, da bodo še med sabo sodelovali.

TI IZ OČI LJUBEZEN JE SIJALA

Premierno je bila uprizorjena v petek, 20. aprila, v dvorani župnijskega doma v Števerjanu.

V Gorici je 16. februarja 1937 za posledicami fašističnega mučenja umrl zborovodja, organist in skladatelj Lojze Bratuž. Letos poteka 70. obletnica njegove mučeniške smrti in prepletajo se proslave, ki se jih vsi prav radi udeležujemo. V počastitev njegovega spomina so pripravili tudi v Števerjanu kulturni dogodek, ki bo ostal večno zapisan.

Te pomembne obletnice so se spoštljivo spomnili člani dramske družine SKPD F.B. Sedej z dramsko uprizoritvijo, ki je strnjeno prikazala Bratuževo življenjsko pot, ki je prepletena s čutenjem s slovenskim narodom in slovensko pesmijo ter s hrepenenjem po boljšem jutri.

Lojze Bratuž je z vodenjem slovenskim pevskih zborov pomagal ohraniti slovenščino v Goriški, ki je bila po priključitvi Italije z rapalsko pogodbo podvržena poitalijenčevanju. Spočetka se je ukvarjal s poučevanjem petja in vodenjem pevskega zbora, najprej v Šmartnem v Brdih, zatem v goriškem semenišču. Leta 1929 je bil zaradi domoljubja prvič zaprt. Leta 1930 ga je goriški nadškof Frančišek Borgia Sedej imenoval za nadzornika cerkvenih pevskih zborov na Goriškem. Vodil je več slovenskih cerkvenih pevskih zborov (cerkveni zbori so bili edini, kjer so oblasti še dopuščale slovenščino) v Goriški, Goriških Brdih, Vipavski in Soški dolini. V tem času je uglasbil več pesmi, večinoma za zборе.

Njegovo delovanje je šlo močno v nos fašistom, zato so ga 27. decembra 1936 v Podgori pri Gorici takoj po koncu maše, kjer je dirigiral pevskega zboru, zajeli in ga

v bližnji zgradbi prisilili k pitju bencina in strojnega olja. Zaradi posledic te zastrupitve je slaba dva meseca kasneje umrl v goriški bolnišnici. Nekaj dni pred smrtjo se je pod bolnišnišnim oknom zbrala skupina fantov, zapela slovensko pesem in nato zbežala.

Na osnovi zgodovinskih virov, časopisnih člankov in s pomočjo dela Rada Bednarika Svetli žrtvi svetel spomin ter zbornika Pogovori srca, ki je izšel posmrtno ob 90. obletnici Bratuževe žene, pesnice Ljubke Šorli, je Bratuževo življenje strnila v gledališko predstavo domačinka in članica števerjanske dramske družine Jasmin Kovic, ki se je obenem izkazala tudi kot režiserka. Omeniti velja, da si je pri oblikovanju prizorov in scenskih predmetov, kot je bil na primer poročni šopek Ljubke Šorli, pomagala tudi s starimi fotografijami.

Lik goriškega zborovodje je tankočutno zaigral Matej Pintar, Ljubko Šorli je poosebljala Nevenka Corsi, glasbo in pesem, vezna člena Bratuževega življenja, sta v dolgih belih oblačilih utelešali mezzosopranistka Patrizia Belloni in Jasmin Kovic, vezno besedilo pa je prebiral pripovedovalec Jurij Klanjšček. Podgorske pevce so poosebljali pevci mešanega zbora F.B. Sedej in zapeli *Njega ni, Sem pevec, Lipa, Hostija je čista sveta*, moška zasedba zbora je še izvedla Bratužu tako zelo priljubljene *Kraguljčke*. Ostale vloge so odigrali še Mihael Corsi, Sara Miklus, Stefania Beretta in Nikol Dorni, krute morilce črnosrajčnike so prikazali Simon Komjanc, Niko Di Battista,

Ivan Komjanc in Martin Komjanc, nevidni glas pa je pripadal Adelchiju Sbuelzu. Predstava se je začela in zaključila s *Kraguljčki*: skladbo je najprej zaigrala na violino Emanuela Koren, zatem pa jo je ganljivo zapel mali Peter Soban v spremstvu modrosti, ki jo je utelešala Jolanda Komic.

Za fotografije, ki so jih vrteli na platnu iz ozadja in so spremljale pripoved, je poskrbel Igor Škorjanc, član Skupine 75, zvočni tehnik je bil Jan Leopoli, tehnično ekipo pa so sestavljali Marko Lutman, Evgen Komjanc, Filip Hlede in Mitja Škorjanc. Šepetalsko vlogo je imela Kristina Corsi, za kostume pa je poskrbela Snežica Černic. Ko so posamezne pesmi zahtevale spremljavo je pod odrom zaigrala na orgle Martina Hlede.

Na odru se je zvrstilo res lepo število domačih gledaliških igralcev, pevcev, tako tudi v ozadju je stalo nekaj domačih tehnikov, ki so skrbeli za nemoten potek igre. Pobudniki večera so bili igralci števerjanske dramske družine F.B. Sedej in vso ekipo so sestavljali sami števerjanci.

Hvalevredno in spodbudbo!

MARJAN DRUFOVKA

ZAHVALA

Zahvala gre ekipi tehnikov, ki so s profesionalnim pristopom požlahtnili scensko uprizoritev in omogočili, da je predstava zaživela v sodobni luči, predvsem pa igralcem in tudi članom društva F.B. Sedej in vsem, ki so sodelovali pri tem gledališkem projektu.

Poimenska zahvala gre:

Igorju Škorjancu za umetniške fotografije in grafično ureditev gledaliških listov in oglasov;
Janu Leopoliju za učinkovite zvočne efekte in vsestransko tehnično pomoč;
Marku Lutmanu za upravljanje luči;
Evgenu Komjancu za izdelavo scenskih pripomočkov;
Kristini Corsi za šepetanje in zakulisno pomoč;
Mitji Škorjancu za premikanje scene in upravljanje mikrofonomov;
Snežici Černic, ki je izbrala originalne kostume 30. let in kot vedno pokazala veliko profesionalnost in naklonjenost;
Emanueli Koren in Martini Hlede za glasbeno spremljavo;
MePZ F. B. Sedej in dirigentu Mirku Ferlanu;
sologecki Patrizi Belloni;
in gotovo tudi vsem ostalim nastopajočim igralcem: Mateju Pintarju, Nevenki Corsi, Sari Miklus, Mihaelu Corsiju, Štefaniji Beretta, Nikol Dorni, Juriju Klanjščku, Simonu Komjancu, Niku Di Battista, Ivanu Komjancu, Martinu Komjancu, Jolandi Komic in Petru Sobanu;
gospodu župniku Antonu Lazarju za dvorano,
KCLB in Niku Klanjščku, Odru 90 in Marku Černicu za tehnične pripomočke;
Zvezi slovenske katoliške prosvete;
odgovornemu dramske skupine F.B. Sedej Simonu Komjancu, predvsem pa predsedniku društva F.B. Sedej, Mateju Pintarju, ki je pobudo sprejel z odprtimi rokami in bil prva gonilna sila gledališke uprizoritve.

Kljub manjšim zapletom, ki v realnosti amaterskih gledališč ponavadi niso redkost, je bil pristop profesionalen. Zahvaljujem se vsem članom društva, ki so na ta ali oni način pripomogli k dobremu izteku skupnega projekta. Zaobjel je čez štirideset ljudi in nam nudil dokaz, da je gledališka dejavnost društva F.B. Sedej še živa in da se ji obeta sijajno delovanje.

Še enkrat iskrena hvala vsem.

JASMIN KOVIC

PRIDOBITEV ZA ŠTEVERJANSKO VAS

Končno imamo tudi v Števerjanu prvo bančno okence. Če želimo biti prav točni to ni prva banka v Števerjanu, saj smo imeli že na začetku prejšnjega stoletja hranilnico, ki so ji bili dali naslov: *Kmečka posojilnica v Št. Ferjanu*.

V ponedeljek, 16. aprila 2007, je začela z delovanjem Zadrúžna banka iz Manzana *Banca di credito cooperativo di Manzano* na Bukovju št. 6. Števerjanska banka, ki je dvaindvajseta podružnica furlanskega bančnega zavoda iz Manzana, je odprta od ponedeljka do petka med 8.20 in 13.20 ter med 14.30 in 15.30. Svečano odprtje z udeležbo občinskih upraviteljev in vaščanov so napovedali v kratkem. Kdorkoli se bo pomudil na obisk okenca ga bosta vljudno sprejela direktor podružnice Roberto Godina, ki dobro pozna potrebe bricev, predvsem vinogradnikov in domačin Saša Klanjšček. Oba obvladata slovenski jezik in Števerjanci ju dobro poznata. Nova banka želi dodatno okrepiti pozornost do potreb kmetovalcev, seveda tudi drugih podjetnikov, posameznikov, obenem doprinesiti h gospodarski rasti celotnega briškega teritorija.

PESTRO DOGAJANJE V ŽUPNIJI

Praznik Sv. Rešnjega Telesa in Krvi je izredno pomemben in pri vernikih občuten krščanski dogodek; Števerjanci smo ga letos obeležili na prav poseben način, saj je bil ta dan med nami goriški nadškof in metropolit Dino De Antoni. Pevci so njegov vstop v cerkev spremljali z Vodopivčevo *Ecce sacerdos magnus*. Pred začetkom maše je škofa pozdravil Damjan Hlede, v imenu staršev otrok, ki se pripravljajo na prejem prvega sv. obhajila; k škofu se je obrnil s prošnjo, naj se teh otrok spominja v svojih molitvah. Škof De Antoni pa nam je razkril, da je pri nedavnem obisku pri Svetem Očetu v Rimu z njim govoril tudi o slovenskih vernikih goriške nadškofije in mu skoraj obljubil, da se bo udeležil tega praznika v vasi, kjer se še ohranjajo stare tradicije in procesija. Papež Benedikt XVI. se je tega zelo razveselil, saj se je tako spomnil na navade iz rodne Bavarske.

Pri branju božje besede smo najprej slišali odlomek iz Geneze, v drugem berilu pa opis zadnje večerje, ki nam ga posreduje sv. Pavel v pismu Korinčanom: Jezus je z lomljenjem kruha in delitvijo vina učencem prikazal darovanje na križu svojega telesa in krvi. V evangeliju pa smo slišali Lukovo pripoved znanega dogodka o razmnožitvi petih hlebov kruha in dveh rib za pettisoč glavo množico.

V svoji homiliji se je nadškof sklical prav na svetopisemske odlomke; obrnil se je predvsem do prvoobhajancev in jim razložil pomen evharistije. Ta ne pomeni samo prejem hostije pri maši, ampak predvsem graditev skupnosti, kot jo je Jezus ponazoril pri zadnji večerji. Evharistija pomeni torej življenje po Kristusovem nauku v družini, s prijatelji, v vaški, šolski ali delovni skupnosti. Nadškof je tudi podčrtal pomen evangelijskega dogodka: živeti v skupnosti ne pomeni kupiti kruh in ga dati drugim, ampak deliti z drugimi kar imamo tudi če je to malo. Da bi to dejstvo še posebej poudaril je vzel v roke mašni kelih in povedal, da so ga kupili naši predniki, ko so se vrnili iz begunstva po I. svetovni vojni. Čeprav so našli porušene domove in niso skoraj ničesar imeli, so zbrali vse svoje moči in župniji podarili ta kelih; zavedali so se namreč kako je cerkev pomembna in da ponazarja kraj srečanja cele vasi.

Maši je kot po navadi sledila procesija po Gabrskem koncu, kjer je bil postavljen oltar s Svetogorsko Marijo in nazaj do oltarja, ki je bil pred Sedejevim domom; pri obeh so se verniki zavstavili ob poslušanju božje besede in ob molitvi prošenj za blagoslov domovine, vasi, njenih prebivalcev in njihovega dela. Obred so spremljali pevci z evharističnimi pesmimi, pritrkovalci ter otroci, ki so trosili cvetje. Verniki so se nato vrnili v cerkev za zahvalno pesem in prejem blagoslova.

MARTINA VALENTINČIČ

V svetel spomin...

IGO GRUDEN

Ob bližajoči se 60. obletnici smrti

Že zadnjič smo si ogledali življenjepis slovenskega briškega pesnika Alojza Gradnika tedaj si pa oglejmo življenjepis prav tako znanega slovenskega pisatelja Igorja Grudna, ki prihodnje leto mineva že 60. obletnica smrti

Igo Gruden se je rodil v Nabrežini, leta 1893. Bil je prvi od desetih otrok Franca Grudna in Justine Košuta. Poročila sta se leta 1890 in se po poroki nastanila v Nabrežini. Prvi se je rodil Ignacij (v krstni knjigi domače župnije sv. Roka je zapisan kot Ignatius) - imenovan Igo. Ostali otroci v družini pa so bili: Franc, Josip, Olga, Dora, Poldi, Danila, Oskar, Dušan in Neda. Med leti 1899 in 1903 je v domači vasi obiskoval osnovno šolo, zatem pa enoletno pripravnico za gimnazijo v Trstu. Med leti 1904 in 1912 se je izobraževal na nemški gimnaziji v Gorici. Svoj prvi literarni prispevek, pesmico Zimski večer je objavil

leta 1907 v mladinskem listu Zvonček. Po maturi (1912) je začel sodelovati z revijami Slovan, Naši zapiski in Ljubljanski zvon. Leta 1913 je vpisal študij prava na Dunaju, vendar ga je moral zaradi vpoklica v vojsko že naslednje leto prekiniti. Dve leti je bil vojak na frontah in v zalednih položajih, napredoval pa je do poročniškega čina. Leta 1916 je bil težko ranjen na Soški fronti. Zdravil se v Ljubljani in Gradcu, kjer je leta 1917 nadaljeval študij prava. V tem času je svoje pesmi objavljaval v revijah Ljubljanski zvon, Dom in svet, Književni jug itd. Leta 1918 je v Ljubljani spoznal svojo prvo veliko ljubezen, češko operno pevko Hano Pirkovo. Vpisal se je na Karlovo univerzo v Pragi, hkrati pa redno obiskoval Hano, ki je delovala v Osijeku. Do leta 1922 je živel na relaciji Praga-Nabrežina-Osijek-Ljubljana. Leta 1919 je objavil prvo politično sporno Pesem iredentistov (v reviji Slovenski narod), naslednje leto pa je izdal dve pesniški zbirki, Narcis in Primorske pesmi. Leta 1921 je bil med obiskom v Nabrežini aretiran in za nekaj dni zaprt v sežanskem zaporu. Isto leto je doktoriral v Pragi. Leta 1922 se je zaposlil kot pripravnik na Deželnem sodišču v Ljubljani, kjer se je nastanil za stalno, z izjemami krajših bivanj v Kamniku in v tujini. Isto leto je izdal otroško pesniško zbirko Miška osedlana. Po opravljenem pravosodnem izpitu (1923) je postal odvetniški pripravnik, samostojni odvetnik pa leta 1929. V zakonski stan je stopil z Ado Hayne (1930), pranečakinjo pesnika Heinricha Heineja, v naslednjem letu se jima je rodila hči Marija (Mika). Leta 1932 je prekinil sodelovanje z Ljubljanskim zvonom in se pridružil skupini, ki je ustanovila književno revijo Sodobnost. V naslednjih letih se je kot član slovenske delegacije udeležil mednarodnega kongresa PEN klubov v Dubrovniku, obiskal Bolgarijo (1934), kjer je utrdil prijateljske vezi s tamkajšnjimi književniki. Z njimi je sodeloval vse do smrti. Isto leto se je ločil od žene. Naslednjo življenjsko sopotnico si je našel v Pepci Zajc, s katero se je poročil leta 1938.

Banovinsko nagrado in nagrado ljubljanske mestne občine mu je prinesla pesniška zbirka Dvanajsta ura (1939).

Po osvoboditvi Slovenije se je vrnil v Ljubljano, kjer se je končno oženil s Pepco Zajc (1945) in se zaposlil na Ministrstvu za prosveto. Tega leta je izšla pesniška zbirka V pregnanstvo. Leta 1946 je njegova zbirka V pregnanstvo doživela ponatis, hkrati pa je izšla zbirka Pesnikovo srce. Rodil se je sin Primož, leto pred Grudnovo smrtjo pa še sin Aleš. Leta 1947 je prejel tudi Prešernovo nagrado. V svojem zadnjem življenjskem obdobju se je ukvarjal s prevajanjem, zlasti bolgarskega pesništva. V začetku jeseni 1948 je začel nenadoma tožiti zaradi slabega počutja. Oktobra je moral v bolnico in zdravstveno stanje se mu je naglo slabšalo. Gruden je vseeno veroval v življenje kot le malokdo. A čez nekaj tednov se je uresničila zla slutnja vseh. Sredi noči 29. novembra je Igo Gruden umrl. Vzroka smrti zdravniki niso nikoli točno pojasnili. Pokopali so ga 1. decembra na ljubljanskih Žalah.

DOMOTOŽJE

Skozi gaj zvenel je lahen klic,
kot bi šumele perotnice
v večer hitelih lastavic,
ko tone sonce za gorice.

Od njega ves zvenel je gaj
od njega je srce zvenelo,
kot da čez zlatih strun smehljal
bi dvoje belih rok hitelo.

In v noči slišal sem ga jaz
popotnik, ki skoz dalje roma,
in kot je tih njegov bil glas,
spoznal sem ga: bil je od doma.

MARTINA MARAŽ

POSVET O MERJASCIH NA BUKOVJU

V sredo, 30. maja 2007, je števerjanska občinska uprava skupaj z goriško pokrajino sklicala informativno srečanje o problematiki divjih prašičev v prostorih kulturnega društva Briški grič na Bukovju.

Ob prisotnosti podžupana Dominika Humarja in pokrajinske odbornice za okolje Maro Černic, predsednika lovskega okraja Brda Maria Leopolda, predstavnikov Kmečke zveze in organizacij kmetovalcev Cia in Coldiretti ter seveda števerjanskih lovcev, vinogradnikov in domačinov je tekla beseda, debata, izmenjava mnenj o perečem problemu, škodi, ki jo merjasci povzročajo v naši vasi in nasploh. Spregovorila sta izvedenca Andrea Caldamuro z dežele in Renato Semenzato, ki je sodeloval s pokrajino pri pripravi študije o merjascih. Z raziskavo, ki so jo po besedah odbornice Mare Černic pričeli pred približno enim letom, so ugotovili, da odstrel sam po sebi ne zagotavlja znižanja števila divjih prašičev. Na števerjanskem srečanju so pojasnili, da je treba divje prašiče odganjati od kmečkih površin z uporabo električnih pastirjev; kot uspešna se je doslej izkazala tudi posebna pena, ki s svojim vonjem odvrča merjasce od njiv in travnikov. Lovci so izrazili mnenje, da bi bilo treba povišati število odstreljenih divjih prašičev in odpraviti lovopust.

Različni si izhodišči problema, ki pa privedeta do skupnega cilja.

OSNOVNOŠOLCI PIŠEJO:

ŠPORTNI DAN

Letos sem bila prvič na športnem dnevu. Bilo je 10 postaj. Najprej smo skakali v obroč, potem smo se igrali topšenica. Po kratkem odmoru smo imeli še štiri zanimive postaje. Ko smo končali, smo se zbrali na tribunah in počakali nagrajevanje. Naša šola je dobila 4 medalje. Klara, Guglielmo, Jernej in Tamara so zmagovalci.

KATIA KOMJANC, 1. razred

ŠPORTNI DAN

Na Campagnuzzi so postavili 10 postaj za vse učence 1. in 2. razreda. Tekli smo okoli ovir, v obroč, metali žoge. Bilo je zabavno. Ko smo končali, smo pojedli malico. Bilo je veliko otrok in so tudi vsi zelo kričali.

FERDINAND FRANDOLIC, 1. razred

ŠPORTNI DAN

S šolabusom smo se odpeljali na Campagnuzzo, kjer smo se zbrali mi otroci raznih šol. Bilo je zelo lepo. Najprej so tekmovali 3., 4. in 5. razredi. Potem smo mi izvajali razne vaje. Tekli smo okoli ovir, metali žogice na platnu, potem smo se tudi lovili in gradili grad iz škatel.

EMANUEL DE CARO, 1. razred

BLIŽAJO SE POČITNICE

Zaključuje se šolsko leto in bližajo se počitnice. Manjka samo en teden. Letos sem se naučil pisati, brati in se igrati med dvema ognjema. Vesel sem, ker imam sedaj veliko novih prijateljev.

PETER SOBAN, 1. razred

22. APRIL – SVETOVNI DAN ZEMLJE

Na ta dan imamo vsi priložnost, da izrazimo spoštovanje zemlji. V Sloveniji bodo posadili okoli 200 dreves. Mi pa smo danes posadili podarjeni rožmarin.

VALENTINA TERPIN, 1. razred

LETOŠNJA ZIMA

Letošnja zima ni bila mrzla. Bila je tako mila, da je nismo zaznali. Pri nas v Števerjanu ni bilo niti snega. Otroci smo bili žalostni, ker se nismo kepali in nismo gradili sneženega moža. Večkrat pa smo se igrali kar v kratki majici. Lani pa je bila zima hladnejša.

LARA ŠKORJANC, 1. razred

SONCE

V velikem mestu je v senci velikih hiš čisto sama živela majhna hiša. Da bi si krajšala čas, je hiša preštevala: vrabce, mačke, miši, rdeče avtomobile in celo dežne kaplje. Včasih pa je prisluškovala zvokom z ulice. Predvsem so ljudje govorili o vremenu. Vsi so si želeli čim več sonca. Hiša pa ni poznala sonca, ker so ji večje hiše prekrivale pogled do neba. Od jutra do večera je tuhtala in se pogovarjala sama s seboj. Spraševala se je, kako v resnici izgleda sonce in čemu je podobno. Morda pa sploh ni eno samo in lahko vsakdo ima svoje sonce. Tudi hišica bi rada imela sonce. In ker sonca ni bilo, je hišica postajala vse bolj nesrečna. Nekega jutra pa so v hišo začeli prinašati stole, mize, omare, postelje, predalnike, hladilnik, štedilnik in pralni stroj. Naslednjega dne pa se je vselila v hišo mlada družina. Hišo so pobarvali, na okenske police so dali rožice, mama pa je sešila tudi nove zavese. Zvečer sta očka in mamica pripovedovala otrokom pravljice za lahko noč. Hiša je bila zelo vesela: dobila je svoje sonce. Hiše pač niso zato na svetu, da bi živele same.

NIKOLAJ HLEDE, 2. razred

ZLATA PTIČKA URESNIČUJE ŽELJE

Jaz bi zlato ptičko prosil, da bi moj dedek Stanko ostal za vedno zdrav in dobre volje, tako kakor je sedaj. Prosil bi jo tudi, da bi ves naš rod bil vedno zdrav in radosten. Ptčka bi mi pomagala, da postanem zdravnik brez meja in da bom zdravil najbolj revne ljudi.

MIHA KOVIC, 2. razred

DOMINIK

Dominik je bil otrok sladkosned. Vsako popoldne je vzel sladoled, potem ko ga je pojedel, je tekel v trgovino sladkih jedi. V trgovini je vprašal sladko vodo. Njegova mama ni hotela, da Dominik bi jedel toliko sladkarij, ker je imel grde zobe. Dominik ni poslušal mame in po pouku je šel vedno k sladoledarju, ki je bil njegov najboljši prijatelj.

SOFIA CASTELLO, 2. razred

SANJSKE POČITNICE

Nekega dne mi je bilo dano, da zaživim svoje sanjske počitnice. Priletel sem v Afriko z mojimi najljubšimi prijatelji, to so: Luca, Alex, Peter in Ferdinand. Pristali smo v Afriki. Drugi dan se je pokazal tiger. Mislim sem, da me bo pojedel, a mi je dal taco; razumel sem, da je tiger zelo lačen, tako sem mu dal kos sendviča. Predstavil sem mu svoje prijatelje. Igrali smo se zelo z njim in se učili, kako živijo tigri, kako lovijo... Nekega dne so nas hijene hotele pojesti, a je tiger bil naš najboljši prijatelj in veste že vsi, da prijatelji si pomagajo. Tako je tiger premagal hijeno. Bil je čas, da se pozdravimo, a že veste, da prijatelje imam zelo rad, tako vsak dan obiščem prijatelja tigra.

JULIJAN DE CARO, 3. razred

SANJSKE POČITNICE

Nekega dne mi je bilo dano, da zaživim svoje sanjske počitnice. Ko sem se oblekel, sem šel k prijateljem. Igrali smo se nogomet. Potem se je zgodila čudna stvar. Na travnik so prišli nogometaši: Materazzi, Cannavaro, Buffon in Del Piero. Naučili so nas vse trike z žogo. Igrali smo se nogomet. Dali so nam nogometne čevlje, piščalke in majice s številkami. Ponudili smo jim piškote in skuhati kavo. S pomočjo prijateljev smo pripravili ležišča. Brali smo o nogometu in zaspali. Dan potem smo jih peljali domov v Rim. Pozdravili smo jih in se vrnili domov.

ALEXANDER FRANDOLIČ, 3. razred

MOJ DOMAČI KRAJ

Živim v Gorici, Gorica ima približno 36.000 prebivalcev. Velika je 41 km². Ime Gorica izhaja iz besede majhna gora, mesto se nahaja v Soški dolini. V Gorici živijo Italijani, Slovenci in Furlani. Imamo tudi reko, ki se imenuje Soča. Reka Soča teče med Gorico, Podgoro in Pevmo. V sredini mesta je griček, na katerem se nahaja srednjeveški grad. V našem kraju imamo šole, pošte, banke, muzeje, knjižnice, veliko novih trgovin, cerkve, bolnice in tovarne. Gorica je lepo mesto, ker ima veliko zelenja. Imamo 3 parke in najlepši je Pevmnski. Ljudje se ukvarjajo z obrtništvom. Zadnja leta so ustanovili v Gorici tudi univerzo. Gorica meji s Slovenijo oz. Novo Gorico.

GUGLIELMO FRATI, 3. razred

ALOJZ GRADNIK

Rodil se je v Medani 3.8.1882. Bil je pesnik, prevajalec. Gimnazijo je končal 1901 v Gorici, študiral pravo na Dunaju in 1907 doktoriral. Kot pravnik je služboval v Gorici in Krmini, tudi v Polju, Rovinju, Gradišču ob Soči, Tolmini, Cerknem in Gorici. Ob izbruhu prve svetovne vojne je bil v Gorici zaprt zaradi srbofilstva. Po vojni se je preselil v Ljubljano, bil je visok državni uradnik v Ljubljani in Beogradu: pravni strokovnjak pri ministrstvu za zunanje zadeve v Beogradu (1920-22), sodnik državnega sodišča za zaščito države v Ljubljani (1922-29, 1930-36, 1941-45) in v Beogradu (1929). V letih 1936-41 je bil sodnik Stola sedmerce v Zagrebu, kar je kritizirala zlasti politična levica. Ustaši so ga 1941 odpustili iz službe. Po upokojitvi 1946 je do smrti živel v Ljubljani. Umrli je 14.7.1967.

Napisal je pesmi Padajoče zvezde, Begunci, Pot bolesti, pisma in veliko drugih.

PETRA CIGLIČ, 3. razred

NAŠLI SMO MEDVEDJEGA MLADIČA

Ogledali smo si novico televizijskega dnevnika. Na posnetku je prva govorila novinarka. Povedala je, da se je število medvedov v Sloveniji zelo povečalo. Prebivalci Laškega Potoka so se začeli množično zbirati, si ogledovati in krmiti medvedjega mladiča. Za to novico so prikazali posnetek za naslovom Otroci hranijo medveda. Na njem prikazujejo otroke, odrasle in malega medvedka. Ta je kruh in sadje, ki mu je bilo dano od Potočanov. Čeprav so ti navajeni živeti z medvedi, je to dejanje nevarno, ker bi jih lahko napadla mati medvedka, ki je zelo hitra in se boji za varnost svojega mladiča. Zaradi tega bo lovska družina po vsej verjetnosti zahtevala izreden odstrel.

SARA SOBAN, 3. razred

SANJSKE POČITNICE

Nekega dne mi je bilo dano, da zaživim svoje sanjske počitnice. Odpotovala sem v Avstrijo. Pripravila sem si takoj kovček. Potem sem po telefonu poklicala svoje prijateljice. Povabila sem jih, naj pridejo z menoj. Vse štiri so rekle, da bodo prišle z veseljem. Drugo jutro smo z letalom odpotovale v Avstrijo. Tam smo se takoj odpravile proti gradu. Bile smo tam pred vhodnimi vrati. Šle smo v grad; tam smo tudi prespale. Naslednji dan smo si v gradu poskusile razne Sissine obleke. Jaz in Diana sva bili oblečeni v dolgo rožnato krilo z enim pasom. Petra in Sara pa sta bili v vijoličastem in modrem krilu. Zvečer je bil ples. Ta dogodivščina je bila zelo lepa.

KLARA TERČIČ, 3. razred

LISKO V ŠOLI

Nekoč je živel gospod, ki je imel psa po imenu Lisko. Postala sta velika prijatelja. Ko je gospodar hodil nabirat gobe v gozd, je Lisko rad podil živali.

Nekega dne je Hudournik odločil, da bo psa naučil odpirati vrata. Nato je položil košček klobase na kljuko in mu rekel, naj poskusi odpret vrata. Lisko je to storil in si zaslužil klobaso in lepo oceno. To sta večkrat ponovila. Tretji dan se je Hudournik zaprl v bajto in poklical psa. Lisko je stekel do bajte in odprl vrata. Za nagrado je dobil kos mesa in izdelal z odličnim uspehom. Tako si je Lisko zaslužil nekaj dni počitnic.

LUCA ŠKORJANC, 3. razred

MEDANA

Minilo je 40 let, od kadar je umrl naš pesnik Alojz Gradnik. Ob tej priložnosti smo organizirali šolski izlet v Medano in povabili tudi učence iz istoimenske šole iz Repentabra. Ob 9. uri smo z avtobusom odpotovali v Slovenijo. Ustavili smo se najprej v Solkanu pri železniški postaji in si ogledali Vecchietov mozaik pri Transalpini. Tu smo se tudi fotografirali in si izmenjali darilca. Ogledali smo si tudi staro lokomotivo, ki se nahaja v bližini postaje. Po kratki malici smo se vrnili na avtobus in se odpeljali proti Goriškim Brdom. Zavili smo na solkanski železniški kamniti most, pod katerim je letelo celo vojaško letalo. Po dveh-treh ovinkih smo se znašli visoko nad reko Sočo in pod lepim Sabotinom. Po polurni vožnji smo dospeli v Medano. Tu se namreč nahaja Gradnikova rojstna hiša, ki je bila popolnoma obnovljena. Gradnikova bogata zapuščina je predstavljena v več tematskih sklopih, in sicer Gradnik kot sodnik, kot mlad literat, kot pesnik z vsemi doslej izdanimi pesniškimi zbirkami, Gradnik prevajalec, Gradnik kot zasebnik, mož in oče.

Razdelili smo se v dve skupini in si postopoma ogledali vse prostore. Najbolj zanimivo je gradivo v prvem nadstropju. Tu so shranjene fotografije iz njegovega zasebnega življenja. Ogledali pa smo si tudi predmete, ki jih je uporabljal sam pesnik, in sicer pisalno mizo s pripomočki, kjer so nastajale njegove stvaritve in prevodi. Zanimiva je tudi njegova zbirka metuljčkov, saj nikoli ni nosil kravate. V vitrini so ohranjeni tudi drugi predmeti, ki dokazujejo, da je pesnik rad odhajal na oddih v naravo.

Po tem zanimivem ogledu smo se sprehodili še do medanskega pokopališča, kjer smo si lahko ogledali še Gradnikov grob. S tem se je naš izlet zaključil. Vrnili smo se v šolske prostore. Po kratkem oddihu smo se poslovili od naših gostov in se ponovno posedli za šolske klopi.

UČENCI 3. RAZREDA

MOJA NOVICA

Nekega jutra je v živalskem vrtu en volk zbežal. V ograji je postala velika luknja. Volk je zbežal v gozd. Gospod Tine ga je našel in ga pripeljal nazaj. Naslednji dan volk je zopet zbežal. Odšel je k Tinetovi hiši. Gospod je imel enega sina, ki se je imenoval Jan. Oba sta ga hranila. Jan in volk sta postala prijatelja.

DIANA KOMJANC, 3. razred

MOJE KOLO

Jaz imam kolo. Z njim se zelo rad vozim. S kolesom se najraje vozim po naših vinogradih, saj je le tam zares varno.

Po cesti se ne smem voziti sam. Zato, ker je prenevarno in mi starši ne pustijo. Ko bom bolj velik, se bom tudi jaz vozil po cesti. Ko se vozim imam na glavi čelado za varnost, če bi padel. Za varno vožnjo mora imeti kolo: ročni zavori, luči, zvonec, pedala, sprednje in zadnje kolo, krmilo, sedež.... Moje kolo nima blatnika, zadnjega kolesa, pa tudi ročni zavori mi manjkata, to pa zato, ker sem ga razdril. Ina pa pedala, sprednje kolo, luči, menjave hitrosti in krmilo. Tega nisem razdril. Na kolo ne pazim preveč, ker se vozim z njim po vinogradu.

Kadar je bilo kolo novo, je bilo lepo in čisto, sedaj pa je umazano od blata, če mu sploh lahko rečemo »kolo«, bolj je podobno stari šari.

JAN LANGO 3. razred

HIŠA STRAHOV

Nekega dne sva jaz in Alex šla v igralni park. Tam sva vstopila v hišo strahov. Ko sva prišla noter, sva se znašla pred velikanskim pajkom. Tedaj sem videl razpoko v zidu, ki je stala prav pod pajkom. Vrgel sem okrogel kamen in razpoka se je vse bolj širila in nazadnje je pajek padel vanjo. Nato sem videl šest barvnih kamnov: rdečega, temno modrega, svetlo modrega, zelenega, rumenega in rjavega. Pred nama se je prikazal čarovnik, ki nama je povedal, da tisti kamni lahko podarijo različne moči: rjav da moč skale, rdeč ognja, rumen strele, zelen lista, temno moder ledu in svetlo moder vode. Rekel nama je tudi, da z njihovo močjo lahko rešimo male palčke iz žrela velikanske kače. Tako sva jaz in Alex šla proti kači. Hodila sva in prišla do nje. Najprej je Alex s kamni pokril kačo, nato sem jo jaz s strelo upepeljil. Odšla sva iz hiše strahov in obljubila čarovniku in palčkom, da se bova še kdaj vrnila.

MATEJ HLEDE, 4. razred

TORBA ME JE NESLA V NAROB SVET

Ko sem zjutraj vstala, sem zbudila uro. Torba me je nesla po stopnicah v kuhinjo. Stolica se je uesdla name in pojedla zajtrk. Torba me je nesla v avto in peljala sem jo v šolo. V šoli je kreda pisala na učiteljsko in zvezki so pisali na svinčnik. Med odmorom smo se igrali. Prišli smo nazaj v učilnico, kjer so stolice sedle na nas. V vrsti smo čakali na avtobus. Ko je prišel, je sedel in nam začel nagajati. Piskal in tulil je kot sraka. Slišati ga je bilo zelo daleč.

LUCIJA LANGO 4. razred

TAMARA

Nekoč je živila deklica po imenu Tamara. Bila je nesrečna. Nekega dne je ob morju zagledala vilo. Vila se ji je približala in rekla, da ji bo pomagala. Tamara ji je povedala, da je v šoli deklica, po imenu Barbara, ki ji vedno nagaja. Toda vila ji je lahko uresničila samo eno željo. Šla je v šolo in spremenila Tamaro v najlepšo deklico na šoli. Vsi fantje so ji pisali SMS-je. Barbara je bila ljubosumna. Potem je Tamara vprašala Barbaro, če lahko postane njena prijateljica. Barbara je vsa žalostna zbežala v solzah. Minilo je pet let in Tamara se je vpisala na glasbeno fakulteto. Na univerzi je srečala Barbaro in jo pozdravila, toda Barbara ji ni odgovorila. Po hodniku je spoznala neko deklico po imenu Jana. Postali sta prijateljici in stanovali sta skupaj. Na univerzi so profesorji organizirali tekmo v petju. Na to tekmo sta se vpisali Tamara in Jana. Tudi Barbara se je vpisala.

Ker so vse tri imele lepe glasove, jih je profesor združil in morale so zapeti skupaj. Na tak način so vse tri postale velike prijateljice. Veliko so potovale in skupaj prepevale na raznih koncertih po svetu.

TAMARA FIORELLI 4. razred

ČUDNA URA

Ko sem v petek prišla v šolo, ni bilo nikogar. Pred šolo je stala čudna ura. Pogledala sem jo in ura me je spremenila v vilo. Pritisnila sem na gumb, ki je stal nad uro, in znašla sem se v neznani deželi. Tu ni bilo nobene hiše. Vsenakrog je bila puščava. Zagledala sem lepo, mehko preprogo. Imela je čudovite motive in barve. Vsedla sem se in tišina me je obdajala. Prišli so kavboji. Vstala sem in preproga se je spremenila v sabljo. Začela sem se bojevati. Eden z drugim so padali grdi kavboji. Preproga se je spet pojavila in me peljala do neke hiše. V njej je živel čarovnica, ki je hotela zastrupiti moje sošolce. Pogledala sem na uro in pritisnila gumb. Tedaj je čarovnica zaspala in tako sem rešila sošolce. Preproga se je dvignila in vrgla stekleničke strupov na tla. Obnašala se je zelo čudno, saj je nazadnje popila strup. Tedaj se je spremenila v princesko. Tudi meni se je zavrtelo v glavi in znašla sem se pred šolo, kjer me je čakal šolski avtobus.

SARA TERPIN 4. razred

IZLET V MEDANO

V torek, 17. aprila smo šli na šolski izlet v Medano, kjer smo si ogledali rojstno hišo pesnika Alojza Gradnika. Z nami so prišli tudi učenci iz Repentabra, ker je njihova šola tudi poimenovana po njem. Letos poteka štiridesetletnica njegove smrti.

Z avtobusom smo šli čez Solkan in obrnili proti železniški postaji. Tam smo se ustavili in si ogledali spomenik, ki ga je izdelal tržaški slikar Vecchiet ob vstopu Slovenije v Evropsko skupnost. Hitro po tem smo se spoznali, istočasno pa smo si izmenjali ročna dela. Potem smo se zadržali ob stari lokomotivi in pojedli malico. Hitro smo se spravili zopet na pot in šli čez most na Soči. Na desni strani smo videli kamniti most, zgrajen v začetku prejšnjega stoletja. Bil je zgrajen pod staro Avstrijo. Po tej železnici so vozili vlaki proti glavnemu mestu – Dunaju. Med prvo svetovno vojno je bil porušen, med drugo je bil bombardiran. Kljub temu še danes stoji in ga je zelo lepo gledati. Peljali smo se tudi po novi cesti čez Sabotin. Med potjo nam je učiteljica Mira povedala marsikaj zanimivega. Iz Brd smo videli tudi nekatere vrhove Julijskih Alp. V Medani smo si ogledali Gradnikovo rojstno hišo. V njej smo videli razstavljene nekatere osebne Gradnikove predmete: knjižne zbirke, slike, obleke, peresa... Zanimivi so bili metuljčki, ki jih je Gradnik uporabljal namesto kravat. Nazadnje smo peš odšli na pokopališče, obiskali njegov grob, položili venec in posadili rožmarin. Dan je bil lep in sončen, da je nagrobni napis bil popolnoma v nasprotju z našim razpoloženjem. Kljub temu smo čutili, kako je pesnik povezan z domačo zemljo in kako jo je ljubil.

MATIJA CORSI 5. razred

ALOJZ GRADNIK

V torek 17. aprila so nas prišli obiskat učenci in učiteljice iz šole iz Repentabra, ker sta obe šoli poimenovani po Alojzu Gradniku. Letos je 40 letnica njegove smrti. Tržaški učenci so prišli ob 9.20, tako smo se v avtobusu spoznali in se spoprijateljili. Ustavili smo se v Novi Gorici na severni postaji, kjer nam je učiteljica Mira povedala nekaj misli o Gorici, nakar smo si izmenjali darila. Tam sem spoznala dve prijateljici po imenu Jasna, ki hodi v tretji razred in Astrid, ki hodi v peti. V Medani smo si šli ogledat rojstno hišo Alojza Gradnika. Nater smo videli knjige, pesmi, slike, stolico, mizo. Videli smo tudi njegova oblačila, metuljčke, čevlje itd. Nato smo si šli ogledat njegov grob, kjer sva Astrid in jaz položili venec, Jernej in Matija pa sta skopala luknjo in posadila rožmarin. Na koncu smo se odpeljali v šolo, pojedli kosilo in se šli igrat z učenci iz Repentabra. Čas je tako hitro minil, da so se Tržčani kmalu morali odpraviti proti domu. Tudi mi smo se odpeljali domov po dveh urah pouka.

ANA TERČIČ 5. razred

IZLET V MEDANO

V torek 17. aprila smo se učenci zbrali v šoli in tam čakali na prihod učencev iz Repentabra. Čakali smo, da se skupaj odpravimo v Medano, v rojstno vas Alojza Gradnika ob 40 letnici njegove smrti. Obe šoli sta poimenovani po njem, zato smo se odpravili skupaj. Prišli so nas iskat ob 9.00. Z avtobusom smo se peljali čez mejo in se ustavili na železniški postaji v Novi Gorici. Tam smo si ogledali mozaik in pojedli malico. Vrnili smo se k avtobusu in šli skozi Solkan. Videli smo stari most na Soči. Učiteljica nam je povedala, da je bil most zgrajen pred prvo svetovno vojno, ko je bila pri nas Avstrija. Med prvo svetovno vojno so ga Avstrijci sami porušili. Po prvi svetovni vojni je bil obnovljen. Med drugo svetovno vojno je bil bombardiran. Popravili so ga in tako je ostal do današnjih dni. Vozili smo po cesti na Sabotinu in se ustavili v Slovenskih brdih pred hišo Alojza Gradnika. Vstopili smo in si ogledali muzej, kjer so razstavljene njegove knjige, obleke, pisalna miza in peč. Ko smo odhajali, sem videl tudi Gradnikove metuljčke, saj jih je nosil namesto kravat. Ogledal sem si tudi veliko njegovih slik. Šli smo na pokopališče, kjer sta Ana in Astrid položili na njegov grob lovorjev venec s slovenskimi trakovi. Matija in jaz sva še posadila rožmarin. Vsi skupaj smo šli na avtobus in se vrnili v šolo. Repentaborci so ostali pri nas za kosilo. Preden so odšli, so se nam zahvalili in nas obdarili.

JERNEJ TERPIN 5. razred

NA STUDENCU PRI DOMŽALAH

Ena najstarejših oddaj prvega programa Radia Slovenije je prav gotovo Koncert iz naših krajev. Pomen oddaje je predvsem v tem, da vsak mesec poteka iz drugega kraja v Sloveniji in v tistih državah, kjer Slovenci pač živijo. V svoj program vključuje ustvarjalce iz krajev gostiteljev in tako ohranja ljudsko ustvarjanje v kombinaciji z zelo priljubljeno in kakovostno narodno-zabavno glasbo. Letošnja oddaja je izmirila tudi ustvarjalnost Slovencev v zamejstvu.

Tako je ekipa pripravila oddaje v Avstriji, Italiji, na Madžarskem in na Hrvaškem. Poslušalci so tako prek radijskih valov spoznali tudi naš Števerjan in kulturno življenje v njem. Takrat so se na odru zvrstili otroško mladinski zbor, mešani pevski zbor in gostujoči ansamblji. Obe društvi sta predstavili svoje delovanje, medtem ko je števerjanski župan orisal življenje na tem majhnem koščku briške zemlje.

Koncert iz naših krajev obeležuje letos svojo 40-letnico. Sklepno prireditev jubilejne sezone in vrh praznovanj je bil koncert na Studencu pri Domžalah, v petek 15. junija, v tamkajšnjem poletnem gledališču kulturno umetnega društva Miran Jare. Na to praznovanje je bil povabljen tudi Mepz F.B. Sedej, ki je pod taktirko mladega zborovodja Mirka Ferlana zapel dve pesmi. Z ubranim petjem se je zbor predstavil publikii v prvem delu oddaje z Adamičevu *Če ti ne boš moj* in v Merkujevi priredbi in po zapisu iz Učee *Gre alba še čez bužico*. Iz jubilejnega koncerta sta nastali dve radijski oddaji, ki sta bili na sporedu 16. in 30. junija. 40-letnico KINK-a pa so si organizatorji želeli obeležiti na čimlepši način. Zato je celotno oddajo posnela tudi Televizija Slovenija, prenašala pa jo bo v dveh delih na 1. programu 20. in 27. julija ob 20.30.

Zahvala, da smo lahko predstavili tudi Števerjan na tej oddaji gre Janezu Dolinarju, ki zadnjih skoraj dvajset let vodi to oddajo in je obenem njen urednik in scenarist. Zaradi svoje profesionalnosti in visoke govorne kultiviranosti ga poznamo tudi kot dolgoletnega napovedovalca Števerjanskega festivala.

ANDREJKA HLEDE

37. FESTIVAL »ŠTEVERJAN 2007«

6. in 7. julija 2007 ob 20.30 – dva tekmovalna večera

8. julija 2007 ob 17.30 – finalni del
med Borovci v Števerjanu

NAPOVEDOVALCA:

Jasna KULJAJ in Janez DOLINAR

NASTOPAJOČI ANSAMBLI

petek, 6. julija 2007

1. Ans. MODRI VAL iz Kopa
2. Ans. TAPRAVI FALOTI iz Šoštanja
3. Ans. ŠTRK iz Ljutomera
4. Ans. ISKRA iz Novega mesta
5. Ans. GOLTE iz Mozirja
6. Ans. MEH IN SMEH iz Šmiklavža
7. Ans. OBJEM iz Šentjerneja
8. Ans. VESELI SVATJE iz Šentjurja pri Celju
9. Ans. GORSKI CVET s Črnega vrha

sobota, 7. julija 2007

1. Ans. ISKRICE z Laškega
2. Ans. BREZA iz Črnomlja
3. Ans. ŠESTICA z Velenja
4. Ans. HLAPCI iz Stranica
5. Ans. DONAČKA iz Rogatca
6. Ans. CVET iz Radeča
7. Ans. MLADOST iz Ljubljane
8. Ans. NOTRANJCI iz Rovt

KOMISIJA ZA GLASBO:

Slavko AVSENIK ml., Jože BURNIK, Danilo ČADEŽ, Jan LEOPOLI, Bertl LIPUSCH, Tullio MOŽINA, Denis NOVATO, Mihael CORSI, Matej PINTAR (Predsednik komisije)

KOMISIJA ZA BESEDILO:

Milan JEŽ, Leonard KATZ, Franka PADOVAN (organizator), Martina VALENTINČIČ (organizator)

GOST NEDELJSKEGA FINALNEGA DELA:

Skupina društva Tergeste VANKA in TONCA

NAGRADE:

Nagrada za najboljši ansambel Festivala in trofej društva »F.B. Sedej«	€ 1.500,00
Nagrada občinstva	€ 600,00
Nagrada za najboljši kvintet	€ 400,00
Nagrada za najboljši trio	€ 400,00
Nagrada za najboljšo melodijo	€ 400,00
Nagrada za najboljše besedilo	€ 200,00
Nagrada za najboljšega debitanta	€ 200,00

SCENA:

Jože NAPOTNIK

OZVOČENJE:

Mice KAROV in Niko KLANJŠČEK

RAZSTAVA:

Nada ŠKORJANC in Florjan VOGRIČ

SNEMA:

Tržaški sedež Rai, ki bo oddajal nedeljski finale 15. in 22. julija. Po dogovoru bosta Televizija Slovenija in Televizija Koper oddajali 3. in 10. avgusta.

V prilogi dobijo vse števerjanske družine festivalski kuponček

NAGRADNA FESTIVALSKA KRIŽANKA

Od 6. do 8. julija čaka vse ljubitelje narodno-zabavne glasbe v parku med Borovci v Števerjanu 37. Festival »Števerjan 2007«.

Priložnostno objavlja uredništvo Števerjanskega vestnika nagradno križanko:

001	002	003	004	005	006	007	008	009		010	011	012	013	014	015	016
	017	018	019	020	021	022	023	024	025		026	027	028	029	I	031
	032	033	034	035	036		037	038		039	040	041	042	043	044	045
046		047	048	049	050	051	052	053		054	055	056	057	058	059	060
	061	062	063		064	065	066	067	068	069	070		071	072	073	074
075	076	077	078		079	080	081	082	083	084		085	086		087	088
089	090	091	092	093	094	095	096	097	098		099	100		101	102	103
104	105	106	107	108	109	110	111	112	113		114	115	116	117	118	119
120	121		122	123	124	125	126	127	128		129	130	131		132	133
	134	135	136	137	138		139	140		141	142	143	144	145	146	147
148		149	150	151	152	153	154		155	156		157	158		159	160
	161	162		163	164	165	166	167	168		169	170	171	172	173	174
175	176	177	178		179	180	181	182	183	184	185		186	187	188	189
	190	191		192	193	194	195	196	197	198	199		200	201	202	203
	204	205	206		207	208	209	210	211	212		213	214	215	216	217
218		219	220	K	221	222	223	224	225	226	227	228		229	230	231
232	233	234	235	236		237	238	239	240	241	242	243	244	245		246
247	248	249	250	251	252	253										

Navodila za rešitev:

Poišči spodaj odgovarjajočo besedo in posamezno črko vstavi na odgovarjajočo številko v zgornjo razpredelnico. Dobil boš festivalsko frazo.

125 096 218 060 080 164	- Afriška puščava	043 192 127 240 019	- Znana italijanska pevka
064 241 180 247 015 191 156 199	- Pivovarna v pokrajini Belluno		
050 201 084 193 010 140	- Migljajo na nebu	104 039 230 092 184 189	- Dar, poklon
225 097 062 155 136 003			- Občina v Bocenski (BZ) pokrajini
229 059 171 036 004 194 152 029 108 088 220			- Svetišče na Štajerskem
001 234 210 083 253 129 100 014 047 173 101 066 113 244 115			- Jih obišče Abraham
200 111 009 182 045 175 116 025 160 221 016 091 170 126 106 056			- Občina na Štajerskem
026 133 232 176 055 148 008 251 190 031	- Nekdanji Iraq	013 236 114	- Direktor
011 202 196 158 223 144 109 195	- Žensko ime	041 242 205 099 145 090	- Zimska bela odeja
150 178 061 224 187 161 053	- Železniška ali avtobusna	119 131 102 248 076	- Gotova
188 027 238 124 246 197 020	- Moško ime	021 070 122 107 208	- Z njim barvamo
215 098 206 235 063 018 130 105 069 179			- Občina v pokrajini Verona
044 217 048 086 072 216 165 228 073 089 137			- Prva stopnja izobraževanja
065 159 040 141 163 252 042 250 067 167 128			- Občina pokrajine Potenza
154 079 002 103 219	- Del glave	007 094 117 135	
077 168 034 177 085 147 132 231 095 075 209 052			- Briški pesnik
032 222 134 035 151 051 112 081 046 207 186 157 214			- Igra na srečo
233 078 149 017 110 028 049 037	- Nagrajeni ansambel na Festivalu v Števerjanu		
169 249 012 142 033 174 058 212	- Ne pozna meja	172 239 054 166 227	- Poletno letovišče
226 006	- Druga nota	071 068 162 181 185	- Lahko je tudi zakonska
093 057 123 183 153 022 121 118 023 143 211			- Kraj okrevanja

138 245 139 038 203 024

- Prvi letni sadeži

082 198 120 204 087

- Ni vse, kar se sveti

237 074

- Sove brez vsebine

213 005 146 243

- Pavia in Sassari na tablici

ZVONKO SIMČIČ

Odgovore sprejemamo preko pošte, lahko jih tudi pustite v društvenem poštnem nabiralniku. Med vsemi bomo izžrebali knjižni dar, ki ga poklanja SKPD F.B. Sedej.

Pomembno je, da zapišete svoj naslov ali pa telefonsko številko, da vas bomo v primeru zmage lahko kontaktirali. Hvala!

V stiku z naravo...

PERONOSPORA IN OIDIJ

V časih se nam zdi, da vemo že vse o teh dveh sovražnikih, a se kljub temu zgodi, da nam za hrbtom kaj skuhaajo. Zelo na kratko bom opisala značilnosti obeh sovražnikov.

Najprej bi začela s peronosporo. Ta bolezen je zelo nevarna saj prizadene vse zelene dele rastline in v trenutku smo lahko ob ves pridelek. Primarna okužba je vidna lahko že spomladi: za ta čas velja pravilo 10 mm dežja, 10 cm dolgi poganjki in nad 10 stopinj celzija najnižja temperatura. Takrat se pojavijo rumeno zeleni tako imenovani oljnati madeži, ki se s časom posušijo. Na spodnji strani peg dobimo značilno belo plesnivo prevleko, ta je vir nadaljnjih okužb. Če ni dovolj vlage lahko pride le do oljnatih madežev. Za te pege je značilno, da jih vedno omejujejo listne žile. Poleg listov okužuje še mladice, vitice in jagode. Za jagode velja, da jih lahko okuži samo dokler so še zelene, ko imajo še listne reže. Razvojni krog bolezni: prezimi v obliki spor v odpadlih listih, ko spomladi pridejo ugodni pogoji te kalijo in dežne kapljice in veter prenese okužbo na nove poganjke, preko listnih rež pride do okužbe, katera se potem hitro širi po celi rastlini. Ta gliva je parazit in rabl od 4 do 15 dni, da uniči napaden predel lista, jagode. Šele ko neha delovati mi vidimo oljnat madeže ali belo prevleko na jagodah. Kar se tiče zaščite je pomembno, da opazujemo klimatske razmere in dovolj zgodaj začnemo s škropljenjem. Pripravkov je na tržišču malo morje, odločiti se moramo le kaj mi želimo ali je to preventivni pripravek, kurativni ali oboje. Kar se tiče sistemikov se velja držati pravila, da vsaj dve škropljenji zaporedoma opravamo z istim sistemikom drugače efekta ne bo, samo denar vržen stran.

Oidij vinske trte: za to bolezen je značilno, da potrebuje le 20 procentno zračno vlago, kar zagotavlja razvoj bolezni v suhih in vročih poletjih, ko druge bolezni ne napredujejo. Oidij ni prijatelj dežja. Gliva okužuje liste z obeh strani, mladice, kabrnke in grozdne jagode. Najprej so okužbe vidne na poganjkih, kateri imajo pepelnato prevleko. Prav tako je to vidno na listih. Največ škode povzroči na jagodah, če pride do okužbe dovolj zgodaj se le te posušijo. Pri starejših jagodah gliva napade povrhnjico, ta ne more več rasti in zaradi notranjega pritiska počni, tako da so navadno vidne obe pečki. Takšne jagode v vlažnem vremenu zgornje in prenašajo okužbo naprej po grozdu. Če je napaden pecej se cel grozd posuši ali oveni. Razvojni krog bolezni: gliva prezimi v očeh rozg in v času brstenja okuži mlade poganjke. Zanimivo je, da lahko kali pri temperaturi od 6 do 33 stopinj celzija. Kot sem že zgoraj navedla ne rabi dežja, za širitev bolezni je dovolj veter, kateri raznaša trose po vinogradu. Razvija se zelo hitro, recimo pri 27 stopinjah kali v 5 dneh. Če pa je oidij izpostavljen temperaturi 34 stopinj za 10 ur propade. Kar se tiče zaščite je tudi tukaj na tržišču veliko pripravkov. Pomembno je, da se glede na klimatske razmere odločimo za pravi pripravek.

NATAŠA KOČIANČIČ

KAKO JE BILO ŽIVETI TAKRAT?

Intervju z gospo Emo Gorjup

Gospa Ema se je rodila na Kanalskem Vrhu, v zelo majhni vasi v občini Kanal ob Soči, ki leži na nadmorski višini 585 m in ne šteje niti sto prebivalcev.

»Vas je takrat štela od 20 do 30 razpršenih hiš. Rodila sem se 4. aprila 1923. Oče se je imenoval Franc, mati pa Štefanija Žbogar. Bili smo majhni kmetje in ukvarjali smo se predvsem z živinorejo, saj smo imeli v štali povprečno od 10 do 15 glav živine. Vseposvoda, kamor si se zrl s pogledom, si videl skoraj sam pašnik. Tudi danes je tako.«

Številna kmečka družina, ki se je preživljala s trudom lastnega dela.

»V zakonu se je rodilo deset otrok: Zorka, Mirko, Avgust, ki smo mu pravili Gušto, Fanica, jaz, še živeča Mira, ki živi v Trstu, Stanko, Otilija, prav tako še živeči Anton (Tonče), ki pa živi v Avstraliji in Slavko.«

Osnovno šolo ste pričeli obiskovati na Kanalskem Vrhu in zaključili ste jo v Brdih. Kakšen spomin nosite v sebi o pouku, kateri predmet vas je najbolj veselil in kateri pa vam je bil težko razumljiv?

»Lepa otroška leta. Rada sem prebirala poezije in se jih tudi učila na pamet. Računstvo mi je bilo všeč in v številkam se sploh nisem izgubila. Zgodovine pa prav nisem marala.«

Kakšen spomin nosite o vaših otroških letih? S čim ste se igrali s prijateljicami med odmorom, na cesti.

»Mi otroci nismo imeli prijetne mladosti, čas je bil pač tak kakršen je bil. Ponavadi sem se s prijateljicami igrala na skrivanje, na plošče, zmagala je namreč tista, ki je vrgla ploščato kamenje čim bližje oddaljeni škatli. Punčke, ki smo jih rade pestovale in se z njimi veselile, smo si napravile kar iz starih cunj.«

Že prej sem omenil, da se je vaša družina preselila v Brda.

»Leta 1932 se je zaradi gospodarskih razlogov celotna naša družina preselila v Števerjan, v kraj Pano, ki danes spada pod Hum. Par let kasneje smo šli živeti na Hum, v kraj Ančilo. Peti razred osnovne šole sem dokončala v Števerjanu. Bratje so odšli k vojakom, kasneje po svetu in številna družina se je počasi precej zmanjšala.«

Kaj pa po končanem petletnem šolanju?

»Kot štirinajstletno dekle sem se zaposlila v tekstilni tovarni v Podgori. Vsak dan sem peš hodila v službo, ob vsakršnem vremenu. Revščina je bila neopisna, vse kar sem si žuljavo zaslužila sem prinesla domov v dobrobit celotne družine. V obsoški vasi sem delala dobri dve leti, dokler mi ni dobila prijateljica in domačinka Pepca Lavretova službo v Milanu. Pepca je živel v velemestu že nekaj časa. Tako sem se z vlakom odpeljala v lombardsko mesto in delala sem pri neki družini Maggi. Imela sem se res v redu. Oskrbovala sem otroke in skrbela za dom. Leta 1942 mi je umrla mama, a žal ji nisem poklonila zadnjega pozdrava, ker iz Milana se nisem smela premakniti zaradi obstrlejevanja mesta. Leto kasneje sem se po treh letih vrnila domov. Po vojni sem se ponovno zaposlila v tekstilno tovarno, kjer sem delala do poroke.«

Kakšen osebni vtis ste imeli, ko ste prišli v Milan?

»Milan je zelo veliko mesto, a se ga nisem kdovekak ogledala, ker sem bila stalno zaposlena z majhnimi otroki. Sicer, kot sem že povedala, sem imela zelo dober odnos z družino zdravnika Maggi. Njegova hčerka, ki sem jo pestvovala šestdeset let tega, je prišla k meni na obisk lansko leto. Enkratno presenečenje.«

Ali ste se včasih srečevali tudi z ostalimi števerjankami, ki so tam službovale?

»Z Milko, Pepco, Frido, Suzano, morda katero pozabljam, sem se redkokdaj srečevala. Ves čas, ki je tudi kar hitro bežal, sem posvečala delu.«

Najhujši tremutek vašega življenja?

»Zame so vse družinske smrti predstavljale zelo težko preizkušnjo, najprej staršev, nato toliko ljubljenega sina Lojzeta in seveda moža. Slednje smrti so nas hudo prizadele, še posebej moževa, ki je bila nenadna in neusmiljena.«

Kateri pa najlepši?

»Skupaj z Mirkom sva praznovala svojo zlato poroko, v toplem objemu družine in najdražjih...«

Kar povejte!

»Zelo sem uživala ko sva se odpeljala s prijatelji s kolesi po Soški dolini na grob Simona Gregorčiča. Pokopan je blizu njegovih staršev, na koncu cerkve sv. Lovrenca z glavo proti oltarju, na njegov grob pa gleda visoki vrh Krna.«

Vem, da ste radi plesali.

»Oh, kako sem rada plesala, najbolj mi je ležal angleški valček. V *brjarju*, med borovci za najino hišo, je bil večkrat kak ples. Prišel je harmonikaš in že je bilo veselo in prijetno vzdušje.«

Kako ste spoznali mladega fanta, ki je kasneje postal vaš mož?

»Moža sem spoznala v družbi. On je z ostalimi fanti rad prepeval, me dekleta pa smo jih poslušale. 15. novembra 1947 sva se poročila. Tisti dan je bilo vreme precej muhasto. Na najini poroki sta bili prisotni le dve priči, zatem smo se odpeljali z avtobusom v Gorico, kjer smo se fotografirali. Pri Cohovih, kjer smo imeli poročno kosilo, smo jedli bolj slabo in tako smo se na tržnici najedli kakijev. Zatem smo se vrnili v Števerjan in predno smo odšli domov, smo šli še na kozarec vina h Koršičevim.«

Kaj pa potem?

»Živela sva na moževem domu v Britofu. Ukvarjala sva se s kmetijstvom, najprej kot kolona in počasi sva si odkupila hišo in zemljo. V zakonu so se rodili: Jožko, Lojze, Marija in Antonija. 17 let smo pri nas doma imeli tudi osmico, liter vina smo prodajali po 90 lir. Oddajali smo vino, sicer prodaja le tega je bila precej težkočena. Skuhala sem tudi kako jajce, spekla sem domač kruh, narezala salamo in pripravila jabolčni zvitek.«

Danes uživate zasluženi pokoj. Po drugi strani pa ste vajeni dela in sploh se ne vdajate k počitku! Mi lahko razkrijete kako minevajo vaši dnevi?

»Rada skrbim za svoj vrt in dobesedno ljubim rože, vse kar cvete in lepo diši.«

Vaše veselje danes?

»Veselim se svojih šestih vnukov in ene pravnukinje.«

Kakšno razliko občutite, če primerjate današnji čas s tistim pred pol stoletja?

»Velika razlika predvsem v mišljenju. Mi smo živeli v revščini, smo bili ponižni, veselili smo se vsake malenkosti. Nismo imeli ničesar in tudi si nismo smeli privoščiti ničesar. Danes mladi premalo cenite vrednote, sledite preveč modi, v pravem pomenu besede. Svet se spreminja in to kar precej hitro.«

MARJAN DRUFOVKA

OB OBLETNICI OSAMOSVOJITVE SLOVENIJE

Svetovni slovenski kongres, v sodelovanju s Krožkom Anton Gregorčič in Zvezo veteranov vojne za Slovenijo, je tudi letos, kot ponavadi pod lipo na Klancu, pripravil lep kulturni večer ob 16. obletnici osamosvojitve Republike Slovenije. Prijatelje in goste je tokrat s svojo prisotnostjo počastil dr. Milan Zver, Minister za šolstvo in šport RS.

V kulturni program nas je uvedla slovenska himna, ki jo je zaigral na trobento eden izmed veteranov slovenske vojske. Vse prisotne je najprej pozdravil predsednik SSK-Konference za Italijo Marjan Terpin; svoj poseg je začel z znanimi Gradnikovim verzi:

»Tu bo meja!« vojskovodja reče.

In na Brda onostran pokaže:

»Tam naj bodo naše zadnje straže!« (Alojz Gradnik, Prihod)

S temi besedami je hotel podčrtati pomembnost obiska ministra Zvera in s tem dejstva, da oblasti in institucije slovenske Republike ne pozabljajo na kogar živi na skrajnih mejah slovenske zemlje ter ohranja slovensko besedo in kulturo. Za ta namen je obenem tudi poudaril pomembnost šolstva in se spomnil časov, ki je sam obiskoval šolo na Valerišču, za katere so dejansko poskrbeli, kljub revščini, Števerjanci sami.

Kot je že navada je goste pozdravil tudi Srečko Lisjak, polkovnik veteranov vojne za Slovenijo. Praznik osvoboditve je ocenil kot praznik vsakega Slovenca širom sveta. Spomnil se je tistih trenutkov, ko so se uresničile sanje nešteti generacij: Slovenija je bila postavljena na zemljevid Evrope in sveta. Zasluga za to gre gotovo tistim, ki so se bili pripravljeni žrtvovati na vsak način, a so tudi verjeli, da se domovine in demokracije ne brani le s tanki, ampak tudi z voljo, kulturo in znanjem.

Osrednja točka večera je bila predstavitev zadnjega dela profesorja Jožka Šavlija z naslovom Slovenska država Karantanija, *institutio Slavenica*, knjiga je izšla v letošnjem letu pri založbi Humar. Platnico bogatijo simboli zgodnje karantanske družbe: Vojvodski prestol, slovenski in vojvodski klobuk ter grb Karantanije, ki ga sestavljajo ščit s panterjem, črno-bele barve in rogovi s pavjimi peresi. Namen knjige je podati pogled na slovenski narod in njegovo zgodovino; Slovenija se ni rodila kot provinca, a ima svoje korenine. Temu pričajo številni verji, ki opisujejo Karantance kot narod z lastno vojvodino in lastnim pravom in ne torej kot narod podložen prej nemu, potem drugemu gospodarju. Predolgo pa so se slovenski zgodovinarji opirali prav na definicijo, da so Slovenci le narod hlapcev in da se morajo na to pač sprijazniti. Prikaz slovenskega podložništva žal ni sad zgodovinskih raziskav; narekovele so ga koristi velikih ideologij, ki so nastale zunaj slovenskega prostora. Želja avtorja je torej, da bi ta knjiga pripomogla k temu, da bi se zgodovino slovenskega naroda preučevalo v pravi in ne v ideološki luči.

Prisotne ja nato nagovoril Minister Zver; najprej je izrazil svoje občudovanje do vseh Slovencev izza meja, ki so vedno, v takih ali drugačnih razmerah, razvijali slovenski jezik, kulturo, a tudi nacionalni ponos. Minister je tudi podčrtal pomembnost knjige Jožka Šavlija, saj se v Sloveniji zgodovinopisje v zadnjih letih ni tako razvilo kot se je v drugih državah, predvsem po padcu Berlinskega zidu. To delo je torej pomembno bodisi ker nudi napotke mlajšim zgodovinarjem, a tudi ker bo lahko v veliko pomoč vsem profesorjem zgodovine. Dobro poznavanje lastne preteklosti je namreč prvi korak za njeno ponazarjanje in razlago svetovni javnosti.

Svoj pozdrav so prinesli tudi deželni svetnik Mirko Špacapan, Drago Štoka za SSO, števerjanski župan Hadrijan Corsi, župan iz Dobrovega Franc Mužič ter bivši konzul v Trstu Tomaž Pavšič.

Za glasbene točke so poskrbeli: Trio Glasbene šole Nova Gorica (dve flavti in violončelo) s Handlovo suito v e-molu in Aleksander Sluga ter Marcello Cassese (duo violončelov) s SCGV E. Komel. Poslušali pa smo tudi nekaj poezij briškega pesnika Alojza Gradnika, ki sta jih mojstrsko recitirala gledališka igralca Bogdana Bratuž in Anton Petje. Večer so zaključili Terpinovi vnuki, ki

so pogumno zapeli slovenski narodni Čuk se je oženil in V dolinci prijetni ter veselo Kekčevo pesem. Pod lipo pa sta se še dolgo v noč slišala prijateljski pogovor in slovenska pesem.

MARTINA VALENTINČIČ

LIKOF JE USPEL

Mesec maj scriva v sabi veliko pomenov...

Mesec zahvale naravi, dobremu Bogu za vse prejete sadove. Zahvalna beseda ni nikoli odvečna, a vendar se je nekomu skoraj težko zahvaliti, skoraj vedno pozabljena in zamolčana je zahvalna beseda. Hvala torej za vse prejete darove!

Prav v tem hvaležnem vzdušju je v soboto popoldne, 26. maja, že drugič zapored zaživel praznik celotne števerjanske vasi, ki so ga poimenovali Likof. Glavno besedo so seveda imeli kmetje, gostilničarji in agrituristični operaterji. Organizator je s tem praznikom želel promovirati sadove, ki jih daje zemlja briškemu človeku. Z eno besedo lahko povemo, da je želel obdariti goste z malo tiste tipične števerjanskosti, prijaznosti, sproščenosti pri uživanju briške kapljice in jedače. Vse to, kar mislimo, da današnji družbi primanjkuje. Škoda je le, da se je v večernih urah nad Števerjan razdivjalo neurje, ki je deloma pokvarilo lepo vzdušje.

Na pobudo Vinoteke števerjanski griči, ob sodelovanju prosvetnih društev KD Briški Grič in SKPD F.B. Sedej, pod pokroviteljstvom občine Števerjan ter dežele Furlanije Julijske krajine je tudi letos zaživel občinski praznik briške vasi. Na prizorišču se je predstavilo skoraj 20 kmetij, tri gostilne, štirje kmečki turizmi in hotel, dober del števerjanske proizvodne sile. V uvodnem pozdravu je predsednik števerjanske Vinoteke Simon Komjanc predstavil hvalevredno pobudo. Zatem je povzel besedo števerjanski župan Hadrijan Corsi, ki se je zahvalil vsem gonilnim silam za organizacijo skromnega, a izjemno doživetega praznika. Pokrajinska odbornica Mara Černic je poudarila dejstvo, da sama pokrajinska uprava načrtuje razširitev infrastrukture v Brdih za pospešitev turizma, deželni odbornik za šolstvo in kulturo Roberto Antonaz pa je v nagovoru opeval lepoto Brd, raznolikost in bogastvo teritorija. Programa sta se udeležila tudi goriški odbornik Silvan Primožič in deželni tajnik Ssk Damijan Terpin. Pričelo se je torej z uradnim odprtjem prireditve.

Sledila je enogastronomska pokušnja. Dušan s Huma, tako ga pač vsi poznajo, je zatem pripeljal na plac star voz s konjsko vprego, naložen s sodom vina, v spremstvu deklet v narodnih nošah in ob glasbi harmonike domačina Tadeja Langa. Na trgu Svobode, pred cerkvijo sv. Florijana, so se predstavili domačini, vsakdo s kopico najobetavnejših želja in veliko gostoljubnosti. Števerjanci so ponudili številnim gostom trud svojega letošnjega dela, pokušnjo sadov domače zemlje: vino, češnje, oljčno olje in med. Poleg tega so gostilničarji pripravili tipične briške jedi, kletarji so servirali pristno briško kapljico, domači obrtniki so se izkazali v svoji iznajdljivosti. Predstavili so se nam krajevni obrtniki Matej Leopoli v spretnem kovanju železa, Florijan Vogrič v pletenju košev in Lucijan Vogrič v oblikovanju kmečke opreme. Domačini so torej prinesli na stojnice izključno tipične pridelke in izdelke tega majhnega, a izredno bogatega in produktivnega teritorija. Gostje so poleg tega lahko v župnijski dvorani spoznali razčlenjeno kulturno delovanje obeh prosvetnih društev, ki delujejo na občinskem teritoriju, čudovito etnografsko fotografsko razstavo ter izdelke malčkov vaške osnovne šole Alojz Gradnik. Na ogled in tudi naprodaj so bile razne knjige in publikacije o Števerjanu. Med borovci pa so bili razstavljeni stroji in traktorji stari več kot pol stoletja.

Praznik je potekal v prijateljskem vzdušju, z željo povezovanja ljudi ter promoviranja domačega teritorija in ljudi, ki na njem živijo. Pobuda je nedvomno dobro uspela, upati je samo, da je glas tem čim dalje zazvenel.

POVEST ŽIVLJENJA

November 1951!

Jesenička ptička je priletela
od svojega dolgega spanja me je
prebudila in moje srce mi je
ljubeznivo s kljunčkom ranila.

Nenadno usodno srečanje!

Lep postaven mladenič z zaupljivim
iskrenim pogledom, nežno njegovo lice
in oko, prijazno nasmejan.
Njegovo srce se je meni uklonilo
in najina življenjska pot se je začela.
Kadar zvon je udaril svoj zvok
tako utrdilo je v najin jasni pogled
in molče sva si podala roke.

Leto dni dospelo je: «November!»

V farni cerkvi sva si obljubila zvestobo
vso. Ni bilo ne joka ne obžalovanja,
ker v drugo mesto sem si izbrala
in moj Števerjan sem zapustila.
Bila sva živahna in vesela,
zaupala sva si vedno.
Zvesto sva se midva doživljala
in se tudi ob rojstvu najinih dveh otrok
lepo preživljala.

Moje posamezno začetno življenje ni bilo
prav tako lahko, ker je bilo po drugi
svetovni vojni leta 1952.

Trst! Zanimivo mesto in morje.

Jaz podeželno dekle sem občutila pomanjkanje,
duh svoje briške zemlje in njene tradicije,
petje v zboru svojih sovaščanov, itd.

Predvsem moje rojstne hišice, v njej polno
živahnosti, veselja do mojih nečakov,
šest jih je bilo, otroci mojih dveh starejših sestra
in mojo mamo sem pogrešala.

Razmišljevala sem o njih,
za oskrbovanje domačije, ker nečaki mali
so bili ter njeni starši so bili cele dneve
odsotni zaradi obrti.

Leta so minila, včasih celo težavna,
dokler si nisva ustvarila
boljše življenjske pogoje,
imela sem samostojno turistično obrt,

mož pa je bil državni uradnik.

Kakor briško dekle dobro vzgojeno iz korenin
naše briške kulture in iz rodne družine,
z vso močjo in zdravjem sem si za svoj rod sama
prislužila hvaležni delež napredovanja.

Medtem pa nepričakovana
prekrižana pot mojega soproga:
bil je steber družine, mladenič v 49. letu starosti.
Srce njegovo za vedno je utihnilo in preminil je.

Od takrat se je moje življenje res potemnilo.

»Si predstavljate!«
Sin devetletni, hčerka pa tri in pol.
Usodna sijajna zvezda me je obvestila,
moralno me je spodbudila
v moje težkoče sočustva in žalosti.

Potekali so dnevi in meseci,
zaupala sem samo v svojo energično moč
in moralni ponos, v svojo obrt, z upanjem
v naše boljše bodoče življenje,
z ljubeznijo do svojih otrok, v sporazumu,
kakor do tedaj v solidni družinski vezi.

Dovolite mi, da Vam še opišem moj osebni
značaj, ob njem moje zadoščenje in veselje,
»v božjo zahvalo«: izleti v tujino in ne samo.
Tedenski in samo nedeljski, zimski in poletni,
s škornji obuta in nahrbtnikom sem šla peš
gor po hribih in planinah zvezdnih Alp.
Od jutranjega vzhoda sonca do večernega
zahoda: uživala sem v hoji med borovci.

Travniki zeleni posuti z raznimi cveticami,
polni svežega zraku, na moja lica je zapihal
gozdni veter in uživala sem.

Včasih dež in sneg.
Ko je sneži in me je res lepo poživilo.
Skupina kluba alpinistov svojih someščanov
v lep pozdrav na prihodnje srečanje
in vrnitev zvečer domov.

In prišel je že mesec februar,
moj mesec rojstva, zadovoljstva, prijaznosti,
z veseljem živim, v svojem 79. letu starosti.

Veselim se mi vsi in lepša bo najina starost.

ALMA HUMAR KODERMAC

ŽE TRADICIONALNO SREČANJE

Člani sekcije Slovenske skupnosti iz Števerjana so se zbrali v četrtek, 3. maja, na tradicionalni vsakoletni večerji, tokrat v gostilni pri Koršičevih na Sovenci. Tajnik Ivan Vogrič je orisal splošno stanje v sekciji ter politično sliko v vasi, pokrajinski tajnik in deželni svetovalec Mirko Špacapan pa je prisotnim prikazal širše, večkrat napeto stanje predvsem v sami manjšini ter se osredotočil na bližajočo se volilno preizkušnjo v obsoškem mestu. Števerjanska sekcija Ssk je zaželela goričanom, da bi na majski preizkušnji odtrgali čimboljši rezultat. Sledila je konstruktivna debata, člani so namreč povedali svoje misli, pomisleke in tudi težave. Večer je potekal sproščeno, ob kozarčku in prijetni družbi.

OBČINSKI GRB IN PRAPOR

V soboto, 19. maja ob 18. uri, se je odvijala izredna seja občinskega sveta v občinski sejni dvorani v Števerjanu. Nobena točka dnevnega reda ni obravnavala rednega delovanja uprave, pač je šlo za slavnější trenutek, ki ga je uprava zasledovala že nekaj časa: svečanost ob prevzemu in razviti občinskega prapora. Slovesnost se je zatem, ob lepem sončnem majniškem vremenu in številni prisotnosti občinstva, odvijala pred občinsko hišo.

Nastanek Števerjana je že v samem imenu tesno povezan s češčenjem sv. Florijana, katerega god praznujemo ravno na začetku meseca maja. Poleg tega je bila že v starih časih značilnost briške občine prav vinogradništvo. Pomenljivost teh elementov je jasno vidna vsakomur, ki gre mimo gričevnate števerjanske okolice s terasasto in gosto posajenimi vinogradi ter ko pogleda na skrajni vrh, kjer stoji mogočna cerkev posvečena zavetniku sv. Florijanu, ki kraljuje nad celotno pokrajino.

Grb vključuje v heraldičnem vzorcu in z naravnimi figurami vse do sedaj opisano in v svoji preprostosti občane, njih organizacije in institucije. Poševno je razdeljen na dve polji, desno je sinje svetleče se barve, levo pa kovinske in zlate barve, na levi je prikazan lik sv. Florijana, na desni vinska trtita s tremi zelenimi listi in belim grozdom z 31 jagodami. Trta je narisana v desnem kotu zgornjega roba, sv. Florijan v levem kotu spodnje konice. Cerkev je narisana v srebrni barvi in črno obrobljena, s petimi okni in štirimi vrati, zvonik ima na vrhu dve okni sicer pa še pet odprtih, njegova streha je rdeča in trikotne oblike, konica grba je zelene barve.

Osnova občinskega prapora je sinje barve, bogatijo ga srebrni okrasniki, na njem sta občinski grb z osrednjim srebrnim napisom z imenom občine. Kovinski deli in okrasne vrvi so srebrne barve, drog prekriva žamet sinje barve s srebrnimi spiralasto nameščenimi žbicami.

Uvodoma je spregovoril župan občine Števerjan Hadrijan Corsi, ki je poudaril dejstvo, da bo z občinskim grbom končno celotno občinsko delovanje zaživel v svoji popolnosti. Odbornica Franca Padovan je predstavila bodisi grb kot prapor ter se zahvalila arh. Danilu Antoniju za oblikovanje in izpeljavo vsega narčta. Predsednik goriškega pokrajinskega sveta Alessandro Fabbro je v svojem posegu podčrtal lepoto jezikovne, kulturne in gospodarske raznolikosti celotne goriške pokrajine, župan občine Postojna Jernej Verbič je obudil spomin dolgoletnega pozitivnega sodelovanja prav s števerjansko občino, goriški prefekt Roberto De Lorenzo pa je izrazil željo, da bi se mladi zavedali pomena vseh prej omenjenih simbolov, ki razkrivajo v sebi izredno globok pomen za celotno vas ter se veselil straž, ki so izjemoma čuvalce prapor.

Sledila je družabnost v bližji gostilni.

OBCINSKE VESTI

Sporočamo vam le nekaj krajših novic.

Končno so se pričela zaključna dela v stari osnovni šoli v Britofu. Zgleda, da se resnično bliža trenutek zaključka vseh del v socialnem centru tako, da bo dom za ostarele čimprej predan prvotnemu namenu.

Na javni dražbi so bila oddana dela za sanacijo spodnjega dela stavbe osnovne šole Aljoz Gradnik. Žal neučinkovitost državnih služb, birokratični zapletni namreč počenjajo svoje in efektivni začetek del se vleče s tedna v teden.

Gorska skupnost Tera, Nadiže in Brd, dežela Furlanija Julijska krajina, posamezne občinske uprave, med njimi seveda tudi števerjanska, ustrajajo pri pospeševanju izkoriščanja alternativnih energetskih virov na celotnem teritoriju (od fotovoltaičnih naprav pa do uporabe lesenih biomas, ipd.), z nudenjem finančnih olajšav gospodinjstvom. Uporaba le teh omili tako ekonomske stroške kot okoljske preglavice prebivalcev, ki se jih poslužujejo.

Iz Briškega časnika...

41. PRAZNIK ČEŠENJ

Izbior Kraljice Miss češnjev cvet je 8. junija letos na grajskem dvorišču na Dobrovem s pozdravnim govorom župana Franca Mužiča odprl zadnje tridnevno pestro dogajanje v sklopu letošnjega 41. Praznika češenj. Dogodek je organizirala glasbena agencija Jota, ki je poskrbela za pester kulturno-zabavni program, odprtje različnih razstav v Šmartnem, športne dogodke, enkratne obiske. Naslov Miss češnjev cvet, za katerega se je v petek zvečer potegovalo devet deklet, je prejela šestnajstletna Monika Cosič iz Ajdovščine. Sedemnajstletni domačinki Ani Debenjak iz Cerovega je komisija določila mesto prve spremljevalke. Druga spremljevalka pa je postala sedemindvajsetletna Aleksandra Bučar iz Grosuplja. Srečanje se je končalo s češnjevim plesom s skupino Big Ben, Giannijem Rijavcem in Iris Soban ter veličastnim ognjemtom, ki je očaral obiskovalce.

Da je bila sobota, 9. junij, v znamenju Kolesarskega maratona češenj v organizaciji Vinske kleti Goriška Brda, ki je letos že dvanajstič zabeležil svoj start v slovenski prestolnici, pove število udeležencev – bilo je kar tisoč kolesarskih navdušencev. Na svoj račun so prišli tudi ljubitelji nogometa, odbojke ali pohodništva. V Kojskem je 8. in 9. junija Športno društvo Rio organiziralo češnjev turnir v malem nogometu. Prvič letos je bil v Pleških pri Belvinu turnir v odbojki na mivki. A sobota ni bila le športno razgibana. V popoldanskih urah je Dobrovo zaživelo v plesnih ritmih Mažoretne in twirling skupine Brda iz OŠ Dobrovo, nastopili so še podmladek Godbe na pihala Brda, Godba na pihala Velikovec iz Avstrije ter v večernih urah skupina Kingston.

Jutranji pohod Od češnje do češnje po briških gričih in terasah v organizaciji Planinskega društva Brda je v nedeljo, 10. junija, navdušil male in velike pohodnike. Praznik češenj je v nedeljsko popoldne na Dobrovem dosegel svoj višek. Že tretje leto zapored so posamezne vaške in krajevne skupnosti vso nedeljo gostile različne slovenske pihalne orkestre, ki so izjemno oživile vaški ambient. Obiskovalci praznika so na Dobrovem tudi letos prisluhnili različnim glasbenim izvajalcem, ki so navduševali pred občinsko zgradbo, na grajskem letnem vrtu in šolskem igrišču. Velik aplavz so poželi godbeniki za skupni nastop ob 18. uri pred občinsko zgradbo. Prisluhnili smo

folklorni skupini bizjaške narodne noše, pevskim zborom, tamburaškim skupinam, se veselili z izvajalci Veseljakovega odra na šolskem igrišču. Čez Dobrovo se je zapeljala občudovanja vredna karavana starodobnih vozil. Na grajskem dvorišču so organizatorji Praznika češenj poskrbeli tudi za najmlajše z otroškim koticom. Otroci in odrasli so uživali v nastopu otroške folklorne skupine Mlinček iz Radovljice ter plesno-glasbene predstave Stoji mi lipica v izvedbi pevke Klarise Jovanović in plesalke Maše Kagao Knez. Viteška dvorana pa je postala prizorišče komedije, enodejanke Modri hlapec v izvedbi domače amaterske gledališke skupine Neblo. Ob petih popoldan je iz smeri Medana prišla težko pričakovana živa kača traktorjev s tradicionalno povorko domiselnih vozov, ki so jih pripravile posamezne briške vaške in krajevne skupnosti. Tradicionalna povorka vozov s Kraljico češenj in briškimi ženami ter godbami na pihala se je počasi prelevila v večerno dogajanje – v zaključni češnjevi ples.

VANJA PERŠOLJA

PRVO SVETO OBHAJILO

V nedeljo, 24. junija, se je v župniji sv. Florijana in Marije Pomočnice v Števerjanu vršila slovesnost prvega svetega obhajila. K angelski mizi je prvokrat stopilo 15 otrok. Sveto mašo je daroval domači župnik Anton Lazar. Božjo daritev je s petjem oblikoval otroško mladinski zbor pod vodstvom Martine Hlede in ob orgelski spremljavi Martine Valentinčič. Zbor je ob vstopu otrok v cerkev najprej zapel priljubljeno *Bodi pozdravljen* Vinka Vodopivca, poleg te pa je izvedel tudi *Drugo mašo* Ubalda Vrabca. Zelo lepo so izvenele pesmi kot so *Aleluja*, *Gospod naš Gospod*, *Pridi k nam*, *Hvala*, *Lepa si roža Marija* in druge, še posebej tiste ob spremstvu kitar, na kateri sta igrala Luka Škorjanc in Manuel Pintar.

ČESTITKE:

19. aprila 2007 je uspešno zaključil študij kot elektronski inženir na tržaški univerzi bivši član uredništva Števerjanskega vestnika Aljoša Dorni. Ob tem življenjskem dosežku mu prav iz srca čestita uredništvo našega glasila.

Čestitkam se pridružuje tudi društvo F.B. Sedej iz Števerjana.

ROJSTVA:

Očku Danieleju Komjancu, mamici Mojci ter sestrici Ketrin se je 11. maja 2007 pridružil mali Kevin. Številni družini iz srca čestitamo, fantku pa voščimo obilo dobrega.

V nedeljo, 20. maja 2007, je družino Štefana Humarja in Darie ter hčerkice Silvie osrečilo rojstvo malega Loris. Družini iz srca čestitamo, fantku pa voščimo obilo sreče v življenju.

DAROVI:

ZA ŠTEVERJANSKO CERKEV: ob rojstvu male Alysse drušina Maraž z Bukovja 50,00; Patricija Belloni 30,00; namesto cvetja na grob pokojni Mirki Pittoli vrstniki 50,00; družina pokojnega Jožefa Pintarja 50,00; N.N. 20,00; N.N. 50,00; N.N. 50,00; N.N. 50,00; N.N. 30,00; N.N. 30,00 evrov.

ZA LAČNE OTROKE V MISIJONIH: N.N. 25,00 evrov.

ZA PODPORO RAZISKAVI O RAKU: namesto cvetja na grob pokojni Mirki Pittoli vrstniki 100,00 evrov.

KUHINJSKI RECEPT

KOPRIVNI REZANCI S PARMEZANOM

Za pripravo rezančnega testa potrebujemo: 40 dag ostre moke, 2 jajci, 2 rumenjaka, 4 žlice olja, 0,5 dl mlačne vode.

Za pripravo nadeva potrebujemo: 30 dag koprivnih lističev, strok česna, 2 žlici masla, ščepec naribanega muškatnega oreška, sol in poper, 20 dag naribanega parmezana za posip.

Rezančno testo pripravimo tako, da v skledi zmešamo vse navedene sestavine. Na delovni površini jih zgnetemo v gladko testo. Nato testo oblikujemo v kepo, rahlo premažemo z oljem, pokrijemo s prozorno folijo in pustimo počivati približno pol ure. Testo na delovni površini tanko razvaljamo, zvijemo in narežemo na rezance, ki jih sproti razrahljamo.

Koprivne lističe preberemo, očistimo in operemo. Česen olupimo in dobro narežemo.

Koprivne lističe hitro skuhamo v vreli vodi, splaknemo z mrzlo vodo in dobro odcedimo. Rezance skuhamo v vreli posoljeni vodi.

V ponvi spenimo maslo, dodamo koprive, začинimo s česnom, muškatnim oreškom, soljo in poprom ter dobro pretresemo. Rezance odcedimo in, ne da bi jih splaknili z vodo, dodamo h koprivam ter previdno premešamo. Koprivne rezance serviramo na krožnike in jih potresemo z naribanim parmezanom.

BALZAMIČNI PIŠČANEC S PRŠUTOM

Za pripravo potrebujemo: 2 kosa piščančjih prsi, 10 rezin pršuta, balzamični kis, gorčico (od 4 do 5 žlic), limonin sok, od 2 do 2,5 dl kisle smetane, olivno olje.

Piščančja prsa narežemo na rezine, 3 – 4 cm široke in 10 cm dolge. Rezine premažemo z balzamičnim kisom in gorčico. Meso je v premazu najmanj 2 uri. Vsako rezino ovijemo z eno rezino pršuta. Pripravimo omako: kislja smetana + 3 zvrhane žlice gorčice in to zmešamo v gosto homogeno kremo. Rezine na hitro opečemo v zmerno naoljenem pekaču. Pečenje nadaljujemo v ogreti pečici 10 minut na 200 stopinj. Po 10 minutah dodamo omako, enakomerno jo porazdelimo po pekaču in rezinah in vrnemo v pečico še kakih 15 – 20 minut.

SKUTINE VREČKE

Sestavine za 12 vrečk

Za pripravo testa potrebujemo: 150 g skute, 1 ščepec soli, 1 zavitek vanilijevega sladkorja, 5 žlic olja, 300 g moke, 1 zavitek pecilnega praška.

Za pripravo nadeva potrebujemo: 100 g suhega ananasa ali kakega suhega sadja, naribano lupinico 1 limone, 350 g skute, 2 rumenjaka, 50 g sladkorja, 1 zavitek vanilijevega sladkorja.

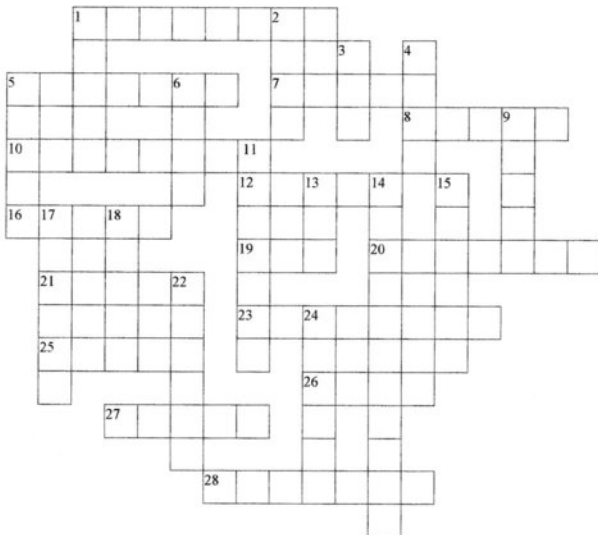
Za testo zmešamo skuto, sol, vanilijev sladkor, olje in mleko. Moki dodamo pecilni prašek in jo ugnemo v skutino maso. Za nadev pa sadje drobno zrežemo in ga umešamo med limonino lupinico, skuto, rumenjaka, sladkor in vanilijev sadkor. Pečico segrejemo na 175°C. Pekač obložimo s peki papirjem, testo razvaljamo na rahlo pomokani delovni površini. Razvaljamo ga v pravokotnik velik 40 x 30 cm. Zrežemo ga na 12 kvadratov. Na sredino vsakega damo po žličko nadeva, vogale kvadratov stisnemo skupaj. Vrečke zložimo na pekač, pečemo 20 minut, da postanejo zlato rumene.

Dober tek!

EVELIN BULFONI

ZA KRATEK ČAS

VODORAVNO: 1. 135:9; 5. lahko poletno obuvalo; 7. pletena košara z dvema ročajema; 8. država ali otok ob Angliji; 10. hrvaško mesto ob morju na isterski obali; 12. trda trava, slaba krma; 16. jopa; 19. bel izrastek v ustih za grizenje, zvečenje hrane; 20. začimbna rastlina; 21. strnjen, ozek tok tekočine; 23. dovajati vodo na obdelovana zemljišča; 25. kos močne tkanine, s katerim se izkorišča veter za pogajanje čolna; 26. graščakovo bivališče; 27. nekdanja kovinska vojaška obleka; 28. okrogla ploščica iz nekvašenega testa za obhajanje.

NAVPIČNO: 1. nizka okrogla posoda z dolgim ročajem; 2. mišičast organ, ki bije 70 krat na minuto; 3. čutilo za vid; 4. zimzelen iglast grm z drobnimi jagodami; 5. gora, na kateri je Mojzes prejel 10 božjih zapovedi; 6. stara italijanska denarna enota ali glasbilo s strunami; 9. majhna žuželka, ki sesa kri; 11. manjše vozilo na motorni ali ročni pogon, ki vozi po tirnicah; 13. tekmovalne sani z volanom ali rastlina s sadovi v velikih strokih; 14. politična ureditev, ki varuje osebne in politične pravice vseh državljanov; 15. dajati seme v zemljo, da bi vzklilo; 17. organizirana dejavnost z določenim ciljem; 18. skupnost ljudi, ki so zgodovinsko, jezikovno, kulturno in gospodarsko povezani; 22. geo. telo, ki ga omejuje ploskev, katere točke so enako oddaljene od središča; 24. priprava, ki privlači železo in nekatere druge kovine.

Rešitev iz prejšnje številke: Edino resnično veselje na zemli je pobegniti iz ječe našega lažnega jaza in se po ljubezni združiti z Življenjem, ki prebiva in poje v srcih vsega ustvarjenega in v globini naših duš.

E.D.